

№ 6 (6153)
11 ақпан,
сенбі, 2023 жыл

Білікті мамандар қажет

Естеріңізде болса былтыр осы университеттің 50 студенті ауданымыздың шаруа қожалықтарында практикалық іс-тәжірибеден өткен еді. Енді бұл көрсеткіш екі есеге ұлғаймақ. Көктемгі мал төлдету науқанына университеттің 100-ден астам студенті қатысып, практикadan өтетін болады.

Қамданған қапы қалмайды

Кейде санаулы тұрғындардың жауапсыздығынан қанша аулаға қызыл су кіріп жайылып жатады. Бұған тек әкімдікті кінәлау – бір жақты көзқарас болар. Қауіпсіздікті қамтамасыз ету баршамызға ортақ міндет екенін естен шығармайық, ағайын!

А Б.АЙТАЛЫ.
ТАМЕКЕН

2023 жылғы Жамбыл ауданы әкімінің халықпен тұрақты кездесу кестесі
I-тоқсан

	09.02.2023 ж.	10.02.2023 ж.	14.02.2023 ж.	15.02.2023 ж.	16.02.2023 ж.	17.02.2023 ж.
Жамбыл ауданының әкімі	Бозой а/о, Бозой ауылы, Бозой ОМ, 10:00 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 11:00 с.	Үлкен а/о, Үлкен ауылы, Үлкен ОМ, 10:00 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 11:00 сағат	Теміржол а/о, Қазыбек бек, Мәдениет үйі, 10:00 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 11:00 сағат	Мәтібұлақ с/о, Мәтібұлақ ауылы, Мәтібұлақ ОМ, 14:30 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 15:30 сағат	Беріктаз с/о, Беріктаз ауылы, Беріктаз ОМ, 14:30 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 15:30 сағат	Үлгілі а/о, Үлгілі ауылы, Үлгілі ОМ, 14:30 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 15:30 сағат
Жамбыл ауданының әкімі	Айдарлы а/о Айдарлы ауылы, Айдарлы ОМ, 12:00 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 13:00 сағат		Аксенгір а/о, Аксенгір ауылы, Мәдениет үйі, 12:00 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 13:00 сағат	Ақтерек а/о, Ақтерек ауылы, Ақтерек ОМ, 16:00 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 17:00 сағат	Самсы а/о, Самсы ауылы Сарсеңбеков ОМ, 16:00 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 17:00 сағат	Үңгіртас а/о, Үңгіртас ауылы, Үңгіртас мәдениет үйі, 16:00 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 17:00 сағат
Жамбыл ауданының әкімі	Сарытауқұм а/о, Ащысу ауылы, Ащысу ОМ, 14:30 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 15:30 сағат		Таран а/о, Б.Қыдырбекұлы, Мәдениет үйі, 14:30 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 15:30 сағат			
Жамбыл ауданының әкімі	21.02.2023 ж.	22.02.2023 ж.	23.02.2023 ж.	24.02.2023 ж.	27.02.2023 ж.	28.02.2023 ж.
Жамбыл ауданының әкімі	Дегерес а/о, Дегерес ауылы, О.Әубәкіров ОМ, 14:30 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 15:30 сағат	Ақсайнар с/о, Ақсайнар ауылы, Мәдениет үйі, 14:30 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 15:30 сағат	Қарақыстақ а/о, Қарақыстақ ауылы, Мәдениет үйі, 10:00 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 11:00 сағат	Мыңбаев а/о, Мыңбаев ауылы, Мәдениет үйі, 14:30 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 15:30 сағат	Қарғалы а/о, Қарғалы ауылы, Жә3 ОМ, 14:30 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 15:30 сағат	Ұзынағаш а/о, Ұзынағаш ауылы, С.Бердіқұлов ОМ 14:30 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 15:30 сағат
Жамбыл ауданының әкімі	Шпен а/о, Шпен ауылы, Шпен ОМ, 16:00 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 17:00 сағат	Талап а/о, Сұраншы батыр ауылы, Сұраншы батыр ауылы мәдениет үйі, 16:00 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 17:00 сағат	Жамбыл а/о, Жамбыл ауылы, Мәдениет үйі, 12:00 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 13:00 сағат	Шолақсарғалы а/о, Үмбетәлі ауылы, Үмбетәлі ОМ, 16:00 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 17:00 сағат		
Жамбыл ауданының әкімі			Қарасу а/о, Сарыбай би ауылы, Қарасу ОМ, 14:30 сағат Онлайн қосылымы бар офлайн (Instagram) https://instagram.com/zhambyl_audany?igshid=1b9ad226qfcl Азаматтарды қабылдау, Офлайн 15:30 сағат			

◆ Спорт

БАСКЕТБОЛДАН
бақ сынады

Еске алу турниріне аудан бойынша 8 команда қатысып, өзара бақ сынады.

Бірнеше айналымнан тұрған намысты дода-
аудандық балалар мен жасөспірімдер спорт мектебінің
командасы алдарына жан салмай, жұлделі І орынды
иеленді. II орынды да дәл осы спорт мектебінің екінш
командасы қанжығасына байласа, III орын Мыңбае
ауылдық орта мектебіне бұйырды.

A E.EPKIH
TAMEKEN

ҚҰРМЕТТІ ОҚЫРМАН!

Жамбыл аудандық «Атамекен» газетінің 2023 жылғы басылымдарына жазылу жалғасуда. Жеке адамдар үшін бір жылға – **4490 теңге**, жарты жылға – **2245 теңге** Индексі **66264**
Газетке жазылу «ҚАЗПОШТА» АҚ арқылы жүргізіледі. Біздің мекенжайымыз: 040600, Ұзынағаш ауылы, Мақатаев көшесі, 164 «А» үй.
Телефондар: 2-44-28, 2-44-27. Толығырақ мәлімет алу үшін мына телефонға хабарласыңыз: 8-708-673-93-64

Жүз жыл жырлаған жүрек

Жуырда Жамбыл ауылындағы мәдениет үйінде «Ұлы даланың жыр Жолбарысы» атты әдеби танымдық шара өтті. Жиынға аудан әкімінің орынбасары Әділбек Қамбарұлы және Қазақстан Жазушылар одағының мүшелері: Нағашбек Қапалбекұлы, Жұмабай Шашатайұлы, Рәтбек Терлікбаев, Әуелбек Ысқақов

сынды бір топ ақын-жазушылар қатысты.

Аталмыш шарада алғашқы сөз кезегі аудан әкімінің орынбасары Әділбек Қамбарұлына берілді. Ол өз сөзінде іс-

шараға келген көпшілік қауымға ізгі тілегін білдіріп, Жамбылтану бағытында ізденіп жүрген оқушыларға сәттілік тіледі. Шара

барысында жыр алыбы Жамбыл ақынның өмірі мен шығармашылығын зерттеп жүрген оқушылардың ең үздік деп танылған жұмыстары ұсынылды. Солардың ішінде көзге түскен «Жамбыл және айтыс өнері» тақырыбындағы жұмыс болатын. Сонымен қатар, Жамбыл ауылындағы өнер мектебінің оқушылары бұл тақырыпты мағыналы әрі әсерлі таныстырды. Содан кейін мектеп оқушылары Жамбыл бабаның жоталы жыр жолдарын нақышына келтіріп оқыды. Бұдан бөлек, жас өнерпаздар Жамбыл бабаның өлеңдерін жатқа оқыса, енді бірі күмбірлете күй орындап, мың бұрала би биледі. Тағы айта кететін жайт қатысушылар арасында Абыз ақынға арнау жазған оқушылар да бар. Олар осы шарада сөз өнерінің қадірін білетіндерін көрсетті. Жиын соңында Жамбыл атындағы мектеп оқушылары «Жүз жасаған Жамбыл ата» әнін әуелете орындады. Бұдан соң жиналған қауым ақиқатты зерделеп жырға қосқан ұлы ақынның мұражайын аралап, Жамбыл кесенесіне зиярат етті.

Шыңғыс ӘПИ.

Есенқұл Жақыпбеков оқулары өтті

10 ақпан халқымыздың көрнекті ақыны, Қазақстан Республикасы Мәдениет саласының үздігі Есенқұл Жақыпбековтің туған күніне орай аудандық мәдениет үйінде «Жас Ұлан» оқушылар үйінің ұйымдастыруымен дәстүресе айналған Есенқұл Жақыпбеков оқулары өтті.

Мектепшілік байқаулардан озық шыққан жас жеткіншектер, аудандық кезеңге жолдама алып, бақтарын сынады. Шын мықтылар сынға түскен байқауға Қазақстанның Құрметті журналисі Рәтбек Сәдуақасұлы, аудандық білім бөлімінің басшысы Әлия Оханқызы, ақын, жыршы-термеші Токтасынов Жылбек, Қазақстан Суретшілер одағының мүшесі Ысқақов Әуелбек төрелік етті.

Байқау иллюстрациялық суреттер және мәнерлеп оқу бойынша екі кезеңнен өтті. Алдымен жиналған көрермен Сүйінбай Аронұлы мен Үмбетәлі Кәрібаевтың әдеби-мемориалдық мұражайы ұйымдастырған көрмені тамашалады. Бұдан бөлек оқушылардың иллюстрациялық суреттері де осы жерде ел назарына ұсынылды.

Ал, «Мәнерлеп оқу» кезеңінде оқушылар сахна төріне жайғасып, өз білгендерін ортаға салды. Кіл мықты сынға түскен байқаудың шарты бойынша 15 өлең жаттаған жеткіншектер финалға жолдама алды. Араларында Есағаның 30 өлеңін жатқа білетін Досалы есімді жігіт ерекше көзге түсіп, жиналған халықтың қошеметіне бөленді.

Алғаш сөз алған «Жас Ұлан» оқушылар үйінің жетекшісі Райхан Жүніскызы:

– Ауданымыздың тумасы Есенқұл Жақыпбековтің өлеңдерін өскелең ұрпаққа насихаттау мақсатында бұл байқау 3-ші жыл қатарынан ұйымдастырылып келеді. Оқушылардың дайындығы алдыңғы жылмен салыстырғанда неғұрлым жақсарған. Бүгінгі байқау жоғары деңгейде өтті. Атсалысқан мектеп оқушыларына, оларды бүгінгі байқауға дайындаған ұстаздарына алғыс айтамын, – деп өз сөзін қорытындылады.

Нәтижесінде, «Иллюстрациялық суреттер» номинациясы бойынша I-орынды Ә.Мәмиев атындағы орта мектебінің оқушысы Жақан Еңлік, II-орынды Қарасу орта мектебінің оқушысы Ерінсіз Нұрай мен А.Қарсақбаев атындағы орта мектебінің оқушысы Ондабай Дидар иеленді. Ал, III-орынды Қайназар №2 орта мектебінен келген Нұрсапай Қанат місе тұтты.

Келесі кезекте «Мәнерлеп оқу» кезеңі бойынша 25 оқушы қатысты. Топ жарған үздіктер қатарында I-орынды Еңбекшіарал орта мектебінен Қондыбаев Досым, II-орынды С.Бердіқұлов атындағы орта мектебінен Башек Нұрлыбек пен Бозой орта мектебінен Бағдатқызы Інжу, III-орынды Еңбекшіарал орта мектебінен Мұрзахатова Нұрдана, Қарғалы №4 орта мектебінен Тәңірберді Айсері мен «Жас Ұлан» оқушылар үйінен Елемес Кәусар жеңіп алды.

Байқауға қатысқан өзге оқушылар арнайы Алғыс хаттармен қоса ұйымдастырушылар әзірлеген сыйлықтармен марапатталды.

Майра ОҢҒАРБАЙҚЫЗЫ

Бос жұмыс орындары жәрмеңкесі

Жуырда аудандық кітапханада бос жұмыс орындар жәрмеңкесі өтті. Бұл шараны Жамбыл ауданы әкімдігінің Халықты жұмыспен қамту орталығы ұйымдастырды. Шараға аудан бойынша 34 жұмыс беруші өкілдер қатысты. Атап айтсақ, кәсіпорындар, медициналық орталықтар, шаруа қожалықтар, мемлекеттік және жекеменшік мекемелер. Келушілерге 83 тұрақты бос жұмыс орындары ұсынылды.

Бос жұмыс орындары жәрмеңкесіне жұмыссыз, мүмкіндігі шектеулі жандар, алимент борышкерлері мен қатар пробация есебінде тұрған азаматтар қатысты. Сонымен қатар, 90 азаматқа қажетті кеңес беріліп, 12 азамат тұрақты, 15 азамат қоғамдық жұмысқа жіберілді.

Қ.БАЙМОЛДАЕВ, халықты жұмыспен қамту орталығының басшысы.

КЕЛЕЛІ КЕЗДЕСУ

4 ақпан күні Жамбыл ауданына қарасты Қарғалы ауылындағы балалар және жасөспірімдер шығармашылық орталығында «Қосымша білім берудегі оқыту тәсілдері және технологиялары» атты аудандық тәжірибе алмасу семинары өтті.

Семинардың мақсаты қосымша білім беру бағдарламаларын негізге ала отырып, оқытудың жаңаша технологиялық әдіс-тәсілдерімен тәжірибе алмасу. Аудандық семинарға Жамбыл ауданындағы қосымша білім беру ұйымдарының ұстаздары қатысты. Жамбыл аудандық білім бөлімінің әдіскері Зейнелаева Алия Оханқызы семинарды ашып,

педагогтарға тәжірибе алаңында сәттілік тіледі. Содан кейін Қарғалы шығармашылық орталығының директоры Оразалиева Жангүл Үмітханқызы «Қосымша білім берудегі тиімді оқыту тәсілдері» атты танымдық сабақ өткізді. Шығармашылық орталықтың әдіскері Каусар Лескенқызы аттестациядан өтетін педагогтардың портфолиоға қажет

Роза СЕЙІЛХАН

Р.МАЙРА

2-8 ақпан аралығында Алматыдағы Балуан Шолақ атындағы спорт сарайында Қазақстан Республикасының VI жазғы спартакиадасы өтті. Жексенбі күні әйелдер күресінен белдесулер өтті. Тартысқа толы бұл жарыста Алматы облысының арулары алдарына жан салмады. 144 ұпай жинаған олар жалпыкомандалық есепте жеке-дара көш бастады.

Ел мерейін асқақтатты

Грек-рим күресі шеберлерінің сайысында таңқаларлықтай нәтижелер көп тіркелсе, бұрымдылардың бәсекесінде тілге тиек етерліктей жағдайлар болмады. Ақтық мәреге шыққан балуандардың барлығы да бұған дейін елішілік додаларда қарсыластарына дес бермей, халықаралық ареналарда да жеңіс тұғырынан көрініп жүрген спортшылар.

Жамбыл ауданының тумасы, бірер жылдан бері 72 кг салмақ дәрежесінде ешкімге есе жібермей жүрген Жәмила Бақбергеноваға алғашқы кезеңде жастар арасындағы әлем мен құрлық біріншіліктерінің жүлдегері, Батыс Қазақстан облысынан келген Анастасия Панасович әжептәуір қарсылық көрсетті. Алғашында Анастасия ұпай жағынан басым түсті. Алайда «мықтының аты мықты» демекші, Жәмила оны сабасына түсірді. 2020-2021 жылдары өткен әлем чемпионатының күміс жүлдегері, Азияның екі дүркін чемпионы атанған Жәмила, ойын нәтижесі бойынша Анастасиядан 11 ұпай озып, жеңімпаз атанды.

Еліміздің мақтанышы Жәмиланы жеңісімен құттықтап, биік белестерің көп болсын демекпіз!

М.РАЙЫМБЕРДИЕВА

Шеберлік сабағы өтті

Жуырда Жамбыл аудандық мәдениет үйінде орналасқан жыр-термешілер мектебінде ҚР Мәдениет қайраткері, жыр-термеші Әбіш Әділбековтың шеберлік сағаты өтті. Шеберлік сабағына ҚР Мәдениет саласының үздігі, ақын, сазгер, жыршы-термеші, «Жамбыл» атындағы жыр-терме мектебінің жетекшісі Токтасынов Жылбек Башекұлы, Жамбыл ауданындағы «Өнер» мектебінің «Дәстүрлі ән», «Терме» сыныбының ұстазы Сағымбаев Жанат Осанұлы, Сураншы бағыр ауылдық мәдениет үйінің директоры, «Жыр-терме» үйірмесінің жетекшісі Шарипов Жұмабай Тұтқабайұлы және «Перне сазы» үйірмесінің жетекшісі Маназарова Гүлден Азатбекқызы мен шәкірттер қатысты.

Алматы облыстық мәдениет басқармасының бастауымен ақындар және жыр-термешілер мектебі облыс аумағында 9 ауданда ашылған болатын. Алматы облыстық Халық шығармашылық орталығының тапсырмасы бойынша келген Әбіш Әділбеков:

– Әр халықтың өзінің салт-дәстүрі, ұлттық құндылықтары болады. Егел бұл дүниелер жоғалар болса, халықта жоғалады. Ал, осы салт-дәстүріміздің ішіндегі ең құндысы – жыраулық дәстүр. Бұл дәстүрден жыршылық өнер шығады. Алайда, бұлардың алғы шебінде тұрған суырыпсалма ақындық өнер. Егер адам бойында бұл қасиет болмаса, онда жыршы термеші бола алмайды. Біз дәл осы өнермен төрткіл дүниені таңқалдырған дана халықпыз, – деп алғашқы сөз сөйледі.

– Спорт арнайы жас ерекшеліктеріне байланысты жеткіншектерді қабылдаса, бұл мектепте жас жағынан шектеу болмайтынын айта кеткен жөн. Себебі, адамның бойында талант болса, ол 15 немесе 25 жасында айқындалмай, 40-қа келген шақта ашылуы мүмкін. Сондықтан домбыра, ақындық, жыршылыққа жаны құмар, үйренгім келеді деген жастарға есігіміз әрдайым ашық, – деп сөзін қорытындылады Әбіш Әділбеков.

Жиын соңында Ә.Әділбеков жас жеткіншектерге жылы лебізін білдіріп, арнайы алып келген өз кітабын сыйға тартты.

Елге қызмет — абыройлы міндет

Өткен тарихқа көз жүгіртсек, 1928-1930 жылдары белгілі қоғам қайраткері Ораз Жандосов бір топ отбасын «Ақсенгір» өзенінің аңғарына алып келіп қоныстандырады. Бұл ауыл «Қарасаз» деп аталады. Тұрғындар мал шаруашылығымен қатар егіншілікпен айналысқан екен. Кейінірек ауыл «Прогресс» колхозының — бөлімшесі болады да Ораз Жандосовтың атымен аталады. Солақай саясаттың пәрменімен Ораз Жандосовқа «Халық жауы» деген жала жабылады. Кейіннен бұл бөлімше Кеңес өкіметі үшін күрескер В.Таранның есімін еншілейді.

Алғашында 45 түтіннен құралған ауыл тұрғындары өз шаруашылықтарын ұйымдастырып, қой мен ешкі, жылқы, сиыр өсіруді қолға алған болатын. Сонымен бірге арпа, бидай, сұлы егіп, егіс көлемін ұлғайтқан екен. Сол кезден бастап осы уақытқа дейін бұл шаруашылықты Байғабатов Таубалды, Жұрынов Ануар, Естаев Байжұма, Күреңбаев Шалғынбай мен Анатолии Маслов басқарғаны белгілі.

Бұл азаматтар колхозда басшылық жасаған уақытта шаруашылықтың экономикасы дамып, қарыштап өсе бастаған еді.

Содан 1986 жылы Таран ауылын Юн Афанасий Петрович қабылдап алды. Сол күннен бастап Таран ауылының жарқын күндері басталды.

Жаңа басшының қолға алуымен «Степная» құс фабрикасы құрылған болатын.

Ауылда 2 және 4 қабатты тұрғын үйлер, мәдениет үйі, балабақша, дүкендер, асханалар, монша, тұрмыстық комбинат, жинақ кассасы бой түзеді. Көшелерге жол салынып, орталық жылу жүйесі жүргізілді. Тұрғын үйлерге жылу мен су берілді. Құс фабрикасы іске қосылып, ауыл халқы тұрақты жұмыспен қамтылды. Содан 1973 жылы «Степная» құс фабрикасы ең алғашқы өнімін шығара бастады. Фабрика өнімдері аудан

мен облыс өңірін сапалы құс етімен қамтамасыз етті. Содан кейін 1976-1987 жылдар аралығында құс фабрикасының директоры А.Серов болды. Бұдан соң, 1981-1989 жылдары М.Жұбашев құс фабрикасының атын Кеңестер одағына паш етті. Ауыл тұрғындарының 800-ден астамы жұмыспен толық қамтылды. Бұдан соң фабрикаға С.Қалмағанбетов, А.Жапажанов, А.Естаев басшылық жасады. Білім саласына да баса көңіл бөлінді. Соған орай 1940 жылы кішкене тоқал тамда бастауыш мектеп ашылып, алғашқы мұғалімі Асқар Қоқышев болды. Содан кейін 1973 жылы жаңа үш қабатты мектеп салынып, директоры М.Қисаділов білім беру саласына өз үлесін қосқан еді. Аталған білім ордасының жұмысшылығын Б.Жамыханова, С.Бейсебаева, М.Әбішев, Ж.Тотыбаев, Г.Ермекбаева өз қолдарына алғанын білеміз. «Жақсы іс өз жалғасын табады»

десек, 2007 жылы сол кездегі облыс әкімі Серік Үмбетовтың қолдауымен «Жазира» балабақшасы іске қосылып, Бағлан Шалқыбаева меңгеруші ретінде тағайындалған еді.

Ауылдың атын шығарып жүрген азаматтар аз емес. Солардың ішінен белгілі қоғам қайраткері, жазушы-журналист Балғабек Қыдырбекұлының есімін ерекше атап айтамыз.

Бұл ауылға 1997 жылы облыс әкімінің шешімімен Балғабек Қыдырбекұлының аты берілген. «Гүл өскен жерге гүл өседі» демекші, бұл ауылдан көптеген өнер мен мәдениет майталмандары шыққаны баршамызға белгілі. Құс фабрикасының бұрынғы бригадирі Тұраш Әбдірахманов ағамыздың аты ауылымыздың бір көшесіне берілген. Ал, 1992-1995 жылдар аралығында Таран ауылының төрағасы Ә.Тоғызбаев, ауылдық кеңестің хатшысы болып Г.Ибраимова абыройлы қызмет атқарды.

Бұдан соң ауыл әкімі болып Нұрғайша Тауасарова, Дүйсенәлі Нұрғисанов содан соң Бақыт Бейсенбеков ауылдың әлеуметтік-экономикалық дамуына өлшеусіз үлес қосып, еңбек сіңірді.

Бүгінде Таран ауылдық округі аппаратында 1 әкім мен 4 бас маман, 1 жетекші маман, 4 техникалық қызметкерлер жұмыс жасайды. Мүлік, жер, жеке тұлғалармен заңды тұлғалармен және жеке кәсіпкерлерден түскен салық түрлері толықтай орындалған.

Ауылдағы Жамбыл, Абай көшелерін қалпына келтіру жұмыстары жүргізілді. Осындағы дәрігерлік амбулаторияның ағымдағы жұмыстарына 21 миллион теңге бөлініп, жөндеу жұмыстары жасалды. Балғабек Қыдырбекұлы ауылына газдандыру жұмыстары аяқталуда.

• Ауыл шаруашылығы

Шаруасы шалқыған қожалық

«Мал өсірсең, қой өсір, табысы оның көл-көсір» демекші, қой өсірумен шұғылданған аудандағы шаруа қожалықтарының алды құмды қыстаса өзгелері жиек пен өз қыстауларында қалып, малдарын батуда.

Дәл қазіргі уақытта құмдағы малдар жайылымда болса, қыстаудағы төрт түлік жем шөппен қажетті күтімге алынған. Малшылардың үйі жылы, мал қорасы бар, қалай болғанда да жан бағып мал өсіруге қолайлы жағдай жасалған. Енді бір айдан соң көктеуге келіп, малшылар мал төлдетуге білек түре кірісетін болады. Мал бағу әрине, айтар ауызға оңай көрінуі мүмкін. Бірақ олай емес. Бұл кәсіпке темірдей төзімді қажет етеді.

Жылдың төрт мезгілінде аттың үстінде жүріп, желдің өтінде, аптап ыстық пен аязда мал соңында жүруге екінің бірі шыдай бермейді. Әрине, көзін тауып ұқсата білсе, мал нағыз табыс көзі болып саналады.

Аудандағы шаруа қожалықтары мен өндірістік кооперативтер мал басын өз төлі есебінен көбейтіп, ел дәулетін еселеуге өз үлестерін қосуда. Мал бағумен негізінен ер адамдар айналысады. Бұл кәсіп шындап келгенде, күш-қайраты мол төзімді ер адамдардың үлесінде екені анық. Дегенмен осы мал өсіруге бет бұрғандардың арасында жаны нәзік әйел заты кездесе бермейді. Өйткені әйелдің орны отбасы мен ошақ қасы, бала тәрбиесі екені ақиқат. Жолы жіңішке болғанымен төрт түлік мал бағып, шаруасын дөңгелетіп жүрген нәзік

жанның бірі — Олтыбаева Баян Шекетайқызы. Тарғап ауылының тумасы Мұратпен 1998 жылдан бастап мал бағып, осы кәсіпті қолға алған болатын. Жұбайы малсақ бала жасынан төрт-түлік малдың арасында өскен ауыл азаматы. Ең алғаш сол кездегі Қаттаубай атындағы өндірістік кооперативтегі мал бордақылау алаңында Баян мен Мұрат еңбек еткен болатын. Баян сиыр сауып, бұзауларға сүт беріп, шаруашылық жұмысына болысқан. Ал, жұбайы бакташы болып еңбек көрігін қыздырған. Жұптары жарасқан Мұрат пен Баянның тірлігіне біреулер қызыға қараса, бәз біреулер іштей қызғаныштық танытқан екен. Өздері де қарап жатпай жеке өздеріне мал сатып алып, тірлік жасады. Осылайша қораларына мал бітті, жұмыстары ілгері басты.

Дана халқымызда «Жазымыш-тан озмыш жоқ» деген қанатты сөз бар. Баянның өмірлік серігі Мұрат 2013 жылы кенеттен ауырып, өмірден озған. Бірақ «әйел қырық шырақты» демекші,

Баян белін бекем буып, ерінің аманатын жалғастырды. Малдан қол үзбей жеке өзінше қожалық құрып, қой өсіруді қолға алды. Қазіргі уақытта қожалықта 450 бас еділбай, меринос, қазақы қойлар жемшөппен күтіліп бағылуда. Уақыт өте келе Тарғап ауылының жанынан 105-тегі қашарға орналасып, мал шаруасын дамытты.

Қожалықта 1 малшы мен 1 жұмысшы бар. Олар ортақ мақсатқа өз үлесін қосып келеді. Бүгінде 40 гектар қожалықтың жеке өзіне тиесілі болса, 100 гектар жайылымдық жер ауылдағы кооператив ұжымнан алынып, малдың игілігіне жаратылуда. Қойлардың қоны жақсы, жем мен шөбі жеткілікті.

— «Бала кезімнен ауылда малдың арасында өстім. Ата-анам болысып, өнімін таттым. Төрт-түлік малдың пайдалы екенін көзбен көрдім. Әрбір адамның ұстанған арман-мақсаты болады десек, мен ес білген кезден бастап малға жақын болдым. Содан да болар қазірде қожалық құрып,

Округ бойынша 108 жеке кәсіпкерлер мен шаруа қожалықтары тіркелген.

Қазіргі уақытта округ бойынша 2150 мүйізді ірі қара, 7023 ұсақ мал, 280 жылқы мен 3050 құс ауыл тұрғындарының өз қажеттеріне жарауда.

Алқаптарға келсек, 1194,2 гектар жайылымдық, 5,6 гектар шабындық пен 705,13 гектар егістік бар.

Өткен жылы көп балалы әлеуметтік тұрмыс төмен 11 отбасыға жаңа форматтағы 2036420 мың теңгеге әлеуметтік көмек көрсетілді. Сонымен қатар, мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында тәрбиеленетін және оқытылатын балалары бар отбасыларға төленетін 209631 теңге көмекті 4 отбасы алды. Мүгедек балаларды үйде оқытатын 4 отбасына 102328 теңге әлеуметтік көмек берілді. Былтырғы жылы қоғамдық жұмысқа 20 адам тартылды. Ауылымыздағы шағын және орта бизнес саласы бойынша 8 сауда нысаны бар десек, соның ішінде 1 кірпіш зауыты, 4 азық-түлік дүкені, 1 монша, 1 шаштараз, 1 жиһаз жасау шағын кәсіпорны күнделікті өз жұмыстарын атқаруда. Мектептегі мұғалімдер — 54, білім ордасындағы оқушылар саны — 55, ал ауылдағы 140 орындық «Жазира» балабақшасында 6 топ жұмыс жүргізуде. Мұнда қазіргі таңда 140 бала заман талабына сай тәлімді тәрбие мен білім алуда. Бұл мекемеде 36 ауыл тұрғындары тұрақты жұмыспен қамтылған. Сонымен қатар, ауыл тұрғындарына egov.kz порталынан 196 анықтамалар мен малды тасымалдау мен сатуға 142 анықтамалар берілген болатын. «Жұмыла көтерген жүк жеңіл» демекші, алдағы ел дәулетін еселеу жолында ортақ мақсатта бір кісідей жұмылып нәтижелі жұмыстар атқара беретін боламыз.

Б.РАЗИМБАЕВ,
Таран ауылдық округінің әкімі.

СУ - тіршілік көзі

Әрбір тіршілік иесіне ауа мен су бірінші қажеттілік болып саналады. Сусыз бір сағат, бір күн өмір сүру мүмкін емес. Сондықтан су күнделікті бірінші орында тұрады. Осы орайда аудан халқын ауыз сумен қамтамасыз етіп келе жатқан «Жамбыл су құбыры» мекемесінің жұмысы жайлы айтуды жөн санадық. Бүгінде толық ауыз сумен бірге көріз жүйесімен қамтылған барлығы 7400 тұтынушы бар екен. Бұл жауапты мекемені Егінбаев Жеңіс Бақытұлы басқарады. Осы саланың білікті маманы іс-тәжірибесі мол заманауи жаңа ізденіспен жұмыс жасаушы азаматтың бірі. Суға қажетті қуатты насостарымен құбырлар жаңаланған. Қажетті техникадан экскаватор, автоқран, ассенизатор тағы да басқа керектілер алынған. Бұл мекемеде барлығы 45 адам жұмыс жасайды. Жұмысшылардың айлық жалақысы 120 мың теңге көлемінде белгіленген. Жұмыскерлер арнайы жұмыс киімімен қамтылған. Дәл қазіргі уақытта 6 ұңғыма бар, сыйымдылығы 6 мың куб суға арналған. Су негізінен Ынтымақ, Ұзынағаш пен Жаңақұрылыс ауылының тұрғындарына беріледі. Мұндағы көріз жүйесі де қалыпты жұмыс істейді.

Бұл мекемеге А.Қарсақбаев мектебінің маңайындағы өзенге тұрғындар үшін аспалы көпір салып берген. Бұдан бөлек Ұзынағаштағы әскери комиссиарат жанындағы тұрғындар су алып жүрген жерге арнайы қондырғы орнатып, көпшілікке қолайлы жағдайлайлы жағдай жасаған.

Тұрғындар болса осы су құбыры мекемесіне өздерінің жүрекжарды алғыстарын білдіріп жүргеніне бізде куәміз. Жыл өткен сайын аталған үш ауылда халықтың саны көбейіп келеді. Соған сай ауыз суға деген сұраныс көп екен. Осылайша бұл мекеме тұрғындар үшін суды тоқтаусыз беріп, халықтың сұранысын өтеуде.

— Күнделікті тұтынып жүрген ауыз судың маңыздылығы тіпті бөлек. Бұл сала бойынша бірқатар жұмыстар атқарылды. Алда атқарылатын жұмыстар ауқымды. Жоба бойынша 30 шақырымдық көріз жүйесін салу жоспарда бар. Орталық үлкен көріз жүйесі жаңаланып, Алматы-Бішкек тас жолының арғы жағына, яғни, Ақсенгір ауылына қарай елсіз жақа шығарылатын болады. Қазіргі уақытта Ұзынағашта 3, Ынтымақта 1 су мұнарасы бар. Ол жерде жауапты жұмысшылар бар. Жалпы барлық жұмысшыларды инженер Садыржан Садыков бақылап отырады. Суды және көріз жүйесін пайдаланғаны үшін тұрғындар белгіленген тариф бойынша төлейді. Ойлап қарасак, қазіргі уақытта қосалқы бөлшектер, құбырлар энергия көзі су соратын насос бөрі қымбаттады. Соған қарамастан аудан халқын үздіксіз сумен қамтамасыз етіп келеміз. Алдағы уақытта 2 кезеңде 1250 шақырымға, ал 3 кезеңге 105 шақырымға су құбырлары тартылып, тұрғындарға су берілетін болады. Жұмысқа қажетті жаңа техника бірлігі жеткілікті. Сонымен бірге мүгедектерге жеңілдікпен тегін су жүйесін кіргізіп береміз. Жұмысымыз жауапты әрі күрделі. Жылдың төрт мезгілінде тоқтаусыз, аудандағы өзімізге қарасты ауылдағы тұрғындарды су жағынан тарықтырмауымыз керек. Әзірге біздің «Жамбыл су құбыры» мекемесіне тұрғындар тарапынан арыз-шағым бола қойған жоқ. Қолдан келгенше ескірген көріз жүйесімен су құбырларын дер кезінде ауыстырып, жауапкершілікпен жұмыла жұмыс атқарудамыз. Өйткені, күнделікті тіршіліктің нәрі ғой, — деп ағынан жарылды мекеме басшысы Ж.Бақытұлы. Бізде өз тарапымыздан жауапты мекеменің алдағы жұмысына сәттілік тіледік.

А.ТАСҚАРҰЛЫ
АТАМЕКЕН

А.Т.ТОҚТАСЫН
АТАМЕКЕН

Қорасы жайлы, жемшөбі сайлы

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев «Ауылдағы жағдайды жақсартпа алмасак — бәрімізге сын» деген болатын. Қазіргі таңда көпшіліктің көкейінде жүрген мәселелердің бірі де осы. Осы тұста президент ауыл шарушылығын дамытудағы жарлыққа қол қойды. Ендігі кезекте аудандық, ауылдық жерлерде бұл мәселені қолға алуда. Ауыл шарушылығы бөлімінің мамандарымен және ветеринария бөлімінің қызметкерлері бірігіп, қазіргі уақытта аудандағы мал қыстауларындағы еңбекші қауыммен жүздесіп, мал қыстатудың барысымен танысты. Олар алдымен Ұзынағаш ауылдық округіне қарасты Жартас мал қыстауында болып, сол жердегі «Дастан», «Мақсұт», «Қанат», «Сабит», «Мақсат», «Өмірбай», «Бека», «Салтанат», «Битан», «Асылбек» шаруа қожалықтарының атқарып отырған жұмыстарымен танысты. Келесі кезекте арнайы топ Сарытауқұм ауылдық округіне қарасты «Ажар», «Аяулым», «Акерке», «Бағжан», «Қарасай» шаруа қожалықтарына ат басын бұрды. Мұнда ауыл шаруашылығын қамтамасыз ету жағынан

жемшөп жеткілікті. Сондай-ақ, мұндағы Сарытауқұм қыстауындағы жағдайды жақсы десек, қателеспейміз. Және Бозой ауылдық округі ветеринариялық пунктіне қарасты шаруа қожалықтарының хал ахуалына келетін болсақ, «Ратмир», «Азамат», «Жасұлан», «Алибек», «Бек», «Самат» шаруа қожалықтарында Ұсақ мүйізді мал көрсеткіші бойынша жалпы алғанда 6900 бас және мүйізді ірі қараның саны 250 басқа жеткен. Сонымен қатар, қазіргі уақытта ауыл шарушылығына жемшөп тұрақты беріліп тұрады.

Арнайы топ Айдарлы ауылдық округінің аумағынадағы қыстаудағы шаруа қожалықтарына қарасты «Төңкербай», «Күзеубай», «Қойтас», «Мұрат», «Байболсын», «Мерей», «Альмира» қыстауларындағы шаруа жұмыстарымен де танысып қайтты. Және сол жердегі мал шаруаларымен жүздесіп, аталған қожалықта мал басы аман, күнделікті жемшөп жеткілікті екеніне көз жеткізді.

Шыңғыс ҚАНАПИЯ.

• Таубесөз

«Өзге емес, өзім айтам өз жайымды...»

1. Кіммін? Немін?

Ақындық! Кім біледі оның қалай, қашан қонатынын. Ақындық адам басына салп етіп бірден қона сала ма, жоқ әлде «Өлең аласың ба, көген аласың ба?» деп Қызыр Ілияс түсінде аян бере ме, жоқ әлде тұқым қуалай ма? Бәлкім туған үйі, өскен ұясына, қоршаған ортасына, кешкен мехнат – қорлығына байланысты немесе басқа да сілкіністерге байланысты мылқаудың тілі сияқты кенеттен тілін шығып, көмекейің бүлкілдеп қоя беретін құбылыс шығар ол.

Бәріміз бала кезімізде шексіз фанатизмге беріліп, ерлікке, ізгілікке, ғашықтық ғаламына бастайтын батырлар, ғашықтар жырын жаттап өстік, ертегі, аңыз оқыдық, абыз-жырауларайтыпты дегенасылсөздерді құлаққа құйып, жүрекке сіңіріп өстік. Сөйтіп қияли болып, басымызға кітап жастап оқып жүргенде көзіміз кенеттен ашылып кетіп өмірді өз натурасы, өз күйінде байқап көрсек, дүние шіркін шындығына келгенде өте майда, өте жиіренішті, өте-мөте пасық, сасық және қызуы демде тарап кететін алдамшы қызықтарға толы сұм жалған екен.

Бәлкім Ақындық осының бәрін көріп жаным шошығандықтан барып туған қонарылыс шығар. Мен байқұс әйтеуір осы алпысқа таяп қалған жасымда сол Ақындық дегеннің қай күні қай жағымнан жабысқанын есіме түсіре алмай, не одан айырыла алмай Алла Тағала өлшеп берген, онда да саған соның қадірін біліп жүрсін деп қарызға, аманатқа берген ғұмырын жасап келе жатырмын. Осы күнде мені ақын емес дейтін пенде жоқ, тіпті атымды есіне түсіре алмағандар «Әй, ақын, бері қарашы», – деп шақырады.

Өзімнің ақын екеніме кейде сенемін, кейде сенбеймін. Мұқағали күнделігінде өлең жазғанда менің құлағыма біреу бірдеме деп сыбырлап тұрады дейді, менде ондай да қасиет жоқ. Әйтеуір тәнім – күйбең тіршіліктің құлы, жаным – өлеңнің құлы екендігі айдан анық.

Күнделікті тіршілікте мінезсіз, ешкімнен асып бара жатқан ерекшелігі жоқ, тәуелсіз жалтақ, жасанды сөйлеп жіберуден де ұялмайтын жанбақының бірімін.

Ал, өлең жазғанда жаным кіреді. Өйткені ол кезде мен жылаймын, күрсемін, қуанамын, сағнамын, сүйемін, жек көремін, жақсы көремін, боқтаймын, қарғаймын, дауылды күні ашық теңізге шығып кеткен шапшағын ағаш корабль сияқты әждаһа толқындармен арпалысып, әйтеуір аударылып түспей шыбын жаным жаннан түңіліп барып, барса келмес бір аралға жете жығыламын. Ертесін қайтадан «есектің артын жуып» ел қатарлы нәпақа тауып, ел қатарлы сөйлеп сөлііп жүре беремін.

Алматыда әжептеуір журналда жүрген кезімде ешкім мені адам тұрмақ айуанның да қатарына қосқан жоқ. Сонда да болса «май қаңбақта ағалардың аты жусап жатыр» деп ағаларды алыстан арқа тұтып жүре бердім... Үкімет үйінің артындағы қалың шыршаның түбінде түнеп шығып, таңертең қызметке келіп жүрдім.

Бірақ мен көкелердің көмегімен емес кейінірек ақындар айтысының арқасында танымал болдым, ел қатарына қосылдым. Енді маған не қыл дейсіздер? Мен сөйтіп амалдап, айтысқа кетпегенде баяғыда өліп қалар едім ғой.

Өлең жазу керек екен деп «бомж» болып кету керек пе еді? Жоқ, ондай жанипидалыққа мен бара алмадым. Өзімді қошқы, өзім дүниеге әкелген бала-шағамды бағу керек еді. Ауылға қайтып келсем отбасымның еңсесі түсіп кетіпті. Дереу «малтабар» ақын болып шыға келдім. Той басқардым, келіннің бетін аштым, жарапазан айттым, сыйлы кісі елге келсе алдынан шығып өлең айтып сұңқылдадым. Қысқасы, мал табудың қамына көштім. Ара-тұра өлең менің түсіме кіріп жүрді. Бірдемелерді күбірлеп оянатын болдым. Мұқағали дұрыс айтады екен, кейде біреу құлағына сыбырлайды екен. Бірақ, тіршіліктің тауқыметімен жүргенде құдайдың құлағыма сыбырлағанын да елемейтін, естігісі келмейтін кездерім болды. Әдебиет алдындағы менің күнәм сол. Талай шығармаларым жазылып келе жатып, жарты жолда аяқсыз қала берді, қала берді.

Ешқашан өтірік айтып көрмеген бір наиб-иғам досым айтып еді: – Бір рет жаназа шығарған, содан нәпақа тапқан молда екінші қайта шын молда

Есенқұл ЖАҚЫПБЕКОВ, казактың көрнекті ақыны, Президент стипендиясының үш мәрте иегері, ҚР мәдениет саласының үздігі, телевизиялық ақындар айтысының тұңғыш лауреаты.

бола алмай қиналады екен, мен соны өз басымнан өткердім, қазір жаназаға барғым келеді де тұрады, – деп. Сол сияқты менің де бірдемеге құнығып кеткендігім байқалды. Бірақ, байып кеткен түгім жоқ. Баяғы азаймайтын, көбеймейтін конторғай тірлік.

Балықшының байлығы,

Етек-жеңі кепкенше.

Ақындардың байлығы,

Той-томалақ өткенше.

2. Балалық

Бала кезде МТС-қа жанармай таситын өгіз арбаның артына, бөшкелердің арасына тығылып алып саяхаттағанды жақсы көретінмін. Бірліктен Тереңөзек деген жердегі МТС-қа жеткенше өгіз арба кемінде екі-үш сағат жүреді. Өгіз арбаны айдайтын кісі жер аударылып келген Нидәй деген әзірбайжан шал. Өгіз арбаға емес, мен сол Нидәйдің ұзын сыбызғысына қызығамын. Нидәй шал былай шыға бере сыбызғысын қолына алып мұңлы бір әуендер боздата жөнеледі. Боз даланың бозторғайлары әлгі сыбызғының ұшына қона жаздап шырылдап өгіз арбаның үстіне тұрып алады. Осылай бөшкенің артына тығылып алып сыбызғының күйін тыңдай-тыңдай Тереңөзекке жете бере МТС-тағы трөктіріші әкеме көрінбей жасырынып, қайтқанда өгіз арбаға қайта мініп ала қоямын. Сыбызғы байқұс қара жолдың үстінде қайта өксіп қоя береді. Бір күні сыбызғы күйін тыңдап отырып, сұңқылдап жылап жіберіппін. Нидәй шал ұстап алып шешеме алып барды.

– Мына балаң жасырынып күй тыңдап жүреді екен, өзін шалық шалған сияқты ма қалай, әлгінде еңкілдеп жылап жіберді, әсершіл бала екен, мүмкін ақын болатын шығар, бәлкім бақсылығы бар шығар, бірақ мұндай баланы көзден таса қылуға болмайды, – деді.

3. Өскен үй. Орта

Алғаш өлең жазып жүрген кезімде әкем Серікбай аса жақтыра қойған жоқ. Әкем өленді суырып салып та, жазып та айта беретін кісі еді. Өзі шертпе күйдің шебері. Домбыраны қырпап тартатын. Бір күні кешке, қыстың ұзақ түнінде домбырасын тыңқылдатып отырып, өлең, өнер, ақындар жайында ұзақ әңгіме айтты. Соғыстың ар жақ, бер жағында Алматыда драма театрында жұмыс істепті. Ұзынағаштан Зәмзәгүл Шәріпова екеуі жотасы пышақтың қырындай арық атқа мінгесіп алып Алматыға барады екен. Алматыға жеткенше Зәмзәгүлдің екі шабы қыпқызыл болып қажалып барады екен.

– Әй, жарықтық Зәмзәгүл өнерді сонда да қоймай қойды, ақыры Алматыда қалды ғой, – деуші еді күрсініп.

– Ал, сіз ше, сіз неге ары қарай әртис болып кетпедіңіз?

– Өкеден жалғыз едім. Өзім жетіммін. Соғысқа алып кететін болған соң әкемнің немере інісі Іңкәрбай,

ол кезде НКВД-да істеуші еді, сол амалын тауып бұл өзі трөктіріші еді деп бронмен алып қалды. Трөктірі айдады. Содан өмірімді шаң-топырақ басып қалды ғой, балам. Өнерге өміріңді кию керек. Ал мен осы тоғыз балаға қалай бір жапырақ нан тауып берем деумен қалдым ғой. Өлең жазсаң өміріңді қи, әйтпесе әлду-бәлду өленді әркім-ақ жаза береді, – деді.

Үсті-басы май сасыған, қызыл арақты көп ішетін менің осы жаман әкеме адамзатқа аты шыққан Мұхтар Әуезовтың өзі хат жазып, хат алмасып, Жетісудағы ақын-жыраулар туралы сұрап тұратындығын мен ол кезде қайдан білейін. Бәрін кейін біліп, түсініп жүрміз ғой.

Әкем айтпақшы өлең үшін өмірімді қидым ба, қимадым ба оған уақыттың өзі төреші болатын шығар. Өлең үшін ғана өмір сүріп, өлең үшін өліп кеткен бір ақынды көзім көрді. Ол – Жұматай Жақыпбаев! Ғашық жүрегінің ғазалдарын ғана жазып өтті Жұма-аған. Басқа нәрсеге бас ауыртқан жоқ. Және там-тұмдап, дәмдеп қана жазды. Дәндеп жазған жоқ. Өзін-өзі көрсетуге асыққан жоқ. Сонымен өзін-өзі сыйлата білді. Ал, қазіргілер өзін-өзі сыйлату үшін түрлі пендешілікке барып жүр.

4. Тұп-тамыр

Менің әжем Шәрипа «көген алмай өлең алған» Екей деген елдің қызы екен. «Елу баксы, сексен ақын туған» Екей қызы Шәрипаның туған ағасы Дулат болыпты. Сүйінбай ақын Дулатқа сүйсініп:

Жазба ақынның мықтысы Дулат ақын,

Қара өленді қағазда тулататын.

Жебір менен жегішті сынағанда,

Қасқыр көрген иттердей шулататын, – дейді екен.

Сөйтсе Дулат ескіше аса сауатты, өленді жазып айтатын мысқылшыл ақын болғанға ұқсайды. Сүйегі Түркістанда жатыр екен. Мұның бәрін Шалданбай деген қариядан естіп жүрміз ғой.

Мені ақындар айтысында айтқыс жүргізушілері «Айтыста – шақпа, жазбада – ақпа ақын» деп таныстырып жатушы еді, шақпалық пен ақпалықтың әсері, бәлкім сол Дулат ақыннан дарыған шығар, бірақ қазір сол шақпалықтан да айырылып қалған сияқтымын. Ешкімді сынап-мінегім келмейді. Бәлкім сынып кеткен шығармын.

5. Айтыс

Ақындар айтысында менің атым жеңумен емес, жеңілумен шықты. Өйткені ағысқа қарсы жүзетін албасты мінезім бар еді. Бірақ ол жеңіске бергіссіз жеңілістер ғой. Оған өкінембеймін. Өкінетінім: ойын-тоймен жүріп талай уақытымды бекер өткізіп алыпшын. Бір жақсысы, екі ауыз сөзім болса да елдің есінде қалып қойыпты. Соған мәзбін. Айтысқа қатысып жүріп, ел аралап, жер аралап, өмір таныдым. Соның бәрін өлеңіме арқау еттім.

Әйтпесе өрісі тар тіршілікке құл болып, мүлдем өшіп кетер едім. Ептеп болса да өлең жазып жүрдім. Бірақ, бәрібір өлең жазатын ортаны сағынушы едім. Жазба ақын жолдастарым мені жек көріп кетті. Ал, мен оларды жек көре алмадым. Бұл заманда сол баяғы поэзияға адал достарымның өзі азайып кетті. Бизнесте, үлкен қызметте жүргендер бар, баяғысынша өлеңге адалдары аз қалды. Қазір олардың шегірткедей шенеуніктерден айырмасы аз. Енді мен оларды жек көруге айналдым. Бүгінгі күні жаным сүйсінер ешбір ортам, ешбір үйірім жоқ.

Жастық шақ біздің өтті ішіп,

Жұрт құсап жөндеп іше алмай.

Түспейтін көзге көп түсіп,

Түсетін көзге түсе алмай.

Жүрміз ғой бүгін көт қысып,

Ұшайын десе ұша алмай...

Ұшқым-ақ келеді, бірақ қанаттарымды зіл басып, тазқара құсап жалпылдап, самарқау ұшамын. Әйтеуір бірдеме жетіспейді. Жалпы ақындық дегеннің өзі қайда бара жатыр, оған ақылым жетпейді. Бәлкім білімнің, сананың саяздығы шығар. Ештеңе таппаған соң кешке жақын Алматыға тартып отырамын. Академ. театрға барамын. Жоғалған, іздеген нәрсемді тым құрмаса сахнадан көргім келеді. Ал, басқа жерлерден менің жан-дүниеме керекті ешнәрсені таба алмай, босқа шаршаймын. Жазушылар Пленумына бара қалсам текетірескен текелердің көпір үстіндегі сүзіскен сәттерін ғана тамашалап қайтамын.

6. Не жазу керек?

Осы сұрақ көкейімде ылғи тұрады. Бірақ елге керек, оқырманға керек нәрсені жазайыншы деп бірдемені жоспарлап барып үстелге отырғаныммен одан дым шықпайды. Жаным күйзеледі. Қағазға қарағым келмейді. Бәрібір үстелді шыр айналып жүріп аламын. Нені тәуір жаздым, нені жаза алмадым, қай жерде өтірік өлең жаздым, оның ақ-қарасын айыратын да мен емеспін. Оқырман өзі бағалай жатар. Не жазсам да шын жазғым келеді. Ол да қолдан келе бермейтін шаруа, ауылда бір жерлерде көпшілікпен бас қоса қалған жерде «жаңа өлеңіңді оқышы» дейтін сауықшылар бар.

Айтшы, айтшы деп жалынар,

Айтпай жатып жалығар, –

деп Абай айтпақшы ол ортадан да түңіліп шыға келесін. Ұзынағашқа кейде мені Алматыдан іздеп келетін жас ақындар болады. Сонда бір жаным кіріп, мың жасап қаламын. Бірақ, ондай рахаттар аз. Өленде енді жаңалық аша қоймасыз. Бүгінгі оқырман сол жастардың оқырманы болуы мүмкін. Біздің оқырмандарымыз бізден жалыққан сынайлы. Енді езе берудің қажеті қанша. Басқа бір арнаға құлаш ұрып кету керек екендігін сеземін. Бірақ, өз құбыламды өзгерте алмай-ақ қойдым. Өмірдің ойлау формасы да өзгерді ғой, ендіше өлеңнің де ойлау жүйесі өзгеруі керек шығар.

Ал енді Абайдан, Мұқағалидан жалыққандар сандалыпты. Араға он жыл салып барып, осы екі алыпты қайта оқысаң, тағы бір жаңалық жарк ете қалуы мүмкін. Себебі, олар ақын ғана емес, әулиелер ғой. Поэзия алдында өз күнәмнан арыламын деп шынайы ниет білдіргендер араға он жыл салып барып қайта жазуы керек шығар? Жаңару керек. Бірақ қалай?

Жаңарудың, жаңалық ашудың жолын таба алмай, ақыры өзінің ақындық миссиясының орындалғанын сезіп, өзіне-өзі қол жұмсап өлгендердің сертін ойласан жан түршігеді. Өзіне-өзі қол жұмсау – күнә. Одан да жазбай-ақ жан бағып кете бергенің жақсы. Құдай да тыныш, құда да тыныш, құлақ та тыныш. Өз абайройың өзінде.

Өзіне керек өленді халық өзі-ақ тауып алады. Оған насихаттың керегі жоқ. Осы кітапқа соңғы бір-екі жылдың шамасында жазылған жаңа өлендерім енгізіліп отыр. Төрелігін өзіңіз айтарсыз, оқырман. Оған қоса ара-тұра арнау өлендерімді де осы кітапқа енгіздім. Мұндағы мақсатым жазылған дүниелерім жазылған күйде жеке архивіме сарғайып қала бермесін деген ой. Одан басқа ештеме емес. Кеңілісздеу өлендерім болса кешіре көріңіздер. «Поэт – это испорченная душа», – депті ғой Александр Блок.

Бірақ өмірге ешбір өкпем жоқ. Өйткені поэзия болмаса менің өмірімде айрықша ештеңе болмас еді.

Есенқұл Жақыпбековтің жеке қолжазбасынан "Атамекен" редакциясында 2011-2012 жылдары терілген.

Таланттарды бір

Мына дүниеде мойындалмай, ана дүниеге кеткенде барып, «Жақсы ақын, жақсы адам, жақсы қаламгер еді» деп баға беретін адамдар болады. Ал, көзі тірісінде-ақ мойындалып, көзі тірісінде-ақ айналасынан қошемет көрген талант иелері де жоқ емес. Сол екіншісінің қатарына – Есаға аталып кеткен Есенқұл Жақыпбековті қосқан жөн болар. Ол өз бойында жақсы қасиет басым болғасын, жақсыларды бауырына тартқан талант иелерінің бірі.

«Есаға қазір болғанда ғой» деген өкініш аралас сөзді жиі құлағың шалады. Тап сол өкініш ол туралы ойлана бастағанда-ақ өзекті өртейді. Есағаңа Алла Тағала ерекше талант, адамды өзіне магнитше тартып алатын қасиет, нағыз ақынға тән мінез берген. Ол бұл жағынан бақытты адам. Бір ғана әттеген-айы оның ғұмырының қысқалау болғаны. Кемеліне келіп, тұлға ретінде қалыптасып, өлең-бағының нағыз жемісін төгер шағында, пісіп жетілген тұсында фәни жалғанды қиып кете барғаны қасірет. Қасірет демекші, жүрегінде мұны, шері бар адам ғана, ақын ғана өмірді көшірмесіз суреттей алады. Ол мұң Есенқұл Жақыпбектің көзі жұмылып кеткенде өзімен бірге кетті... Мұндай сезім жаны соның жолына құрбан, басын сол үшін бәйгеге тігуге бар Өкенің ғана қолынан келер...

Есенқұл Жақыпбеков туралы мектеп қабырғасында жүргенде жиі еститінімін. Өзің бірденені шимайлағасын, ақын деген сөзге еріксіз мән бересің ғой. Мектеп бітіріп, біз де студент атанып, жастықтың отты жалыны қарып жүрген шақтың бірінде Есағаңы Ұзынағаш автобекетінде кездестіріп қалдым. Өмірі көріп, тілдесіп көрмеген адамға қалай жақындарымды білмей, әрі-сәрі күй кешіп, ақыры батылданып, амандасуға тура келген. Сіз Есенқұл деген ақын емессіз бе? дегеніме аңтарыла қарап, – Иә, мен ғой – деп, көгілдір көздерінен ұяндау бір ұшқын шашырай тіл қатқаны элі есімде. Бұдан ары қарай әңгіме өлең төңірегінде өрбіген. «Жатақхана жатын төсек бал қыздар, жатақта да, өмірде де жалғыздар» деген өлең жолдарын оқи бастағанымда, қатты риза болып, – Сен оны қайдан білесің? – деп көкшіл көзін төмен түсіре берген. – Аға бұл өлеңіңізді бүкіл жатақхана қыздары жатқа айтады» дегенімде, жанарына пайда бола қалған бір түйір тамшыны қайда жасыраын білмей, бұрылып кеткені де күні кеше ғана сияқты еді.

Бұдан кейін де Есағамен анда-мұнда ұшырасып қалып жүрдік. Бір жолы ҚазМҰУ-дың журналистика факультетінде кездестік. Ол кісінің осы бөлімде сырттай оқитынын сонда білдім. Сессия тапсыруға келіпті. Қасымдағы құрбы қыздар Есенқұл деген ақын осы кісі ма, деп күбір-күбір етеді. Мен мақтанышпен: – Иә, Есенқұл Жақыпбеков деген классик ақын осы кісі болады, әрі менің жерлес ағам, танысып қойындар – деймін ақырын көз қияғымды тастап. Ондағым, кім қалай қарар екен деген ой. Қыздарды көргенде Есағаңың да көзі жайнап, әзілдей сөйлеп кететін әдеті. Әдемі қалжыңды қабылдай да, бағалай да білетін болашақ тілшілерден де сөз артылмайды. Жатта кеп, өлең оқып беріңіз деп қолқа саламыз. Есағаң болса, Махаббат туралы өлендерін ұяндау даусымен бастай жөнеледі. Расында да, негізі Есаға табиғатында ұяң адам еді. Онысын білдірмеуге тырысып, сөзін қалжыңға бұрып жіберетіні бар. Енді бұл жағынан тілге шешен-ақ. Адамның ойына келмейтін әзіл сөздері қазір ел аузында жүр. Ол әзілдердің әрқайсысында шырылдаған шындық жатқанын біреу білсе, біреу білмейді.

Есімізде болса, осыдан он шақты жыл бұрын елді «Мұқағалишыл болып алды» деп кінәлағанбыз. Расында, білгені де, білмегені де ақиық ақынның аруағын мазалап, өткен өмірін қазып, тағдырын талқыға салды. Бір түсінгенім, өлгендер тірілмейді, тірілер болса, қауесет сөздің қалай ауыр тиетінін айтып берер еді. Ал, өліп көрмегендердің онымен шаруасы жоқ. Мұнымен айтпағымыз, шын таланттарды байланыстырып тұратын бір құдыреттің бары. Әйтпесе, Мұқағалидың да, Есенқұлдың да бір айда (арасы бір күн) тууында да бір ғәп бардай көрінеді. Оның себебін қазіргі жұлдызнамашылар жақсы білетін болуы керек... Бұл біз де Есенқұлшыл болып кеттік деген сөз емес, жылына екі рет, туған күні мен қайтыс болған күнін атап өту Есенқұлдай

күдірет байланыстырады

шайырға аздық етеді. Қайта Есағанды жан-жақтан іздеп келетіндердің қатары көп болды. Алайда, ол өзінің лайықты бағасын алды деп айта алмас едік. Шындығында, жақсының жақсылығын көзі кеткенде ғана айтатын әділетсіз ұлттың біріміз. Әйтпесе, сол Мұқағалиды, сол Есенқұлды тірісінде неге көзіне мақтамадық, неге солардан атақты аядық деген ойға қаласың.

Есағаны соңғы рет көруім – Ұзынағаштағы МРО тойханасында Президент сыйлығын алғандағы қуанышы еді. Ауданның игі жақсылары, өнерде жүрген талантты қыз-жігіттер, Алматыдан арнайы келген қонақтардың қатарына бізде ілестік. Бұл оның соңғы тойы екенін кім білген. Қанша күлімдеп тұрса да, көзіндегі сол мұнның түйіні шешілмей кетті. Әлде өзіне берілген өлшеулі уақыттың кілт тоқтайтынын сезді ме? Кім білсін. «Қазақ әдебиетінде» жұмыс істеп жүргенімде, (ол кездегі редакторы ақын Ұлықбек Есдәулетов болатын). Газетімізде «Бір өлең» атты байқау жарияладық. Байқауға қатысқан ақындардың ішінен Есағаның өлеңі көзіме оттай басылды.

Көк шыққанға бір қуанып, Шөп шыққанға бір қуанып, Сөк сыққанға бір қуанып, Өмір өтті-ау, зырғып ағып – деп басталатын жыр жолдары өзіне сонша тартып, ерекше әсерге бөлеген. Кейіннен бұл шумақтардың әнге айналып, Мейрамбек Бесбаевтың орындауы қатты ұнаған еді. Бірақ бұл жолдардағы «Сөк сыққанға бір қуанып» деген жолдар түсіп қалған екен. Оның Есағаның өзінің келісімімен болғанын түсіндік.

Солай Есаға өбектеген өлең-жырын ұрпағына аманаттап қалдырды да кете барды. Қайтыс болды деген күні «Айтуға оңай» хабарына түсіп жатқан едік. Есағаның ерекше құрмет тұтатын әншілерінің бірі әрі бірегейі Роза Әлгожа екеуміз ести сала Ұзынағашқа бет алдық. Жол бойы Есағаны қимай жылаумен болдық. Оның әрбір іс-қимылын, әзілін, өлеңін сөз еттік. Меңсұлу жеңемізге көңіл айтып, Есағамен қоштасайықшы деп өтініш білдірдік. Есаға сол қалпы, түк болмағандай, ұйқтап кетіпті. Мен мұздай қолынан ұстадым, Роза маңдайынан сүйді. Ал бұл есте қалған ең ауыр күндердің бірі еді.

Роза СЕЙІЛХАН

«Серікбай әкен ақын еді» деді елім...

СҮЙКІМДІ ДОМБЫРАМ...

Сүйкімді менің домбырам, Сүйінбайдан қалғансың. Жапаның ұлы Жамбылға Он жастан серік болғансың. Жаһанға даусың жаңғырып, Москваға барғансың. Жәкемнен бірге өзінде Ленин орден алғансың. Жақыпбек ұлы Серікбай Өзінді енді қолға алсын.

Өмірім жайлы өткен бір Өлеңменен толғайын. Ондырмай мені қу тағдыр Он жастан жетім қалғанмын. Анасын атып аңшылар, Ашынып өскен арланмын. Жетілмей жатып қанатым Жетімдік жайлы ойға алдым. Өзекті жарып өксіген Домбырам сосын қолға алдым.

Атана нәлет қу тағдыр, Килігіп кетіп сандалдым. Өмірдің өрмек жолында Өнерден қалыс қалғанмын. Жеңістен кейін желпініп Домбырам қайта қолға алдым. Еңбекпен табыс тойына Еліріп өзім сан бардым Ауылға келген сонарда Мұхтарды қарсы алғанмын. Қош келдің айтып Мұхаңа Ақ таңға әнді салғанмын Жақыпбекұлы Серікбай Жасап бір сөйтіп қалғанмын.

Бұл күнде жүз сом айлығым, Ұл қызым менің байлығым Басыма үйіп берсеңде Бақ-дәулет сенен айныдым. Серігім барда домбырам Сезбеймін дәмін қайғының. Өнерім барда өзгеден Асып бір тұрар айбыным. Орыстың қызы Лиза Оң жақтан туған ай күнім. Әйелім жетім мен жетім Бірге кештік қайғы мұң. Он шақты ұл мен қызым бар Бұл күнде міне жайлымын. Сұм соғыс егер болмаса, Талайын алып бәйгенің Өлеңмен жырда айтыста Болар ем бірі әйгінің.

Ақын Есенқұл Серікбайұлы Жақыпбековке ақындық оның әкесінен дарығанын бірі білсе бірі білмейді. Бірақ, ол әкесінің ақын болғанын өзінің өлеңдерінде талай айтты. Мәселен «Әке» деген өлеңінде Есенқұл Жақыпбеков былай дейді:

Осы ауылдан шалдар көрсем ақ таяқ, – «Марқұм, әкең ақын еді, – деп қояд. Әңгіменің арғы жағын жеп қояд. Осы ауылдан кемпір көрсем құр сүйек – Әкең, шіркін, ақын ед, – деп күрсінед... ... Өлең, өлең, өлең, өлең, өлең деп, Ауылымда талай жүрдім көлбеңдеп. «Серікбай әкең ақын еді» деді елім, «Баласы да ақын болты» деген жоқ...» – деген еді.

Иә, бізге ақындық, қолға қалам алып ойымыздағыны қағаз бетіне түсіру осы Серікбай атамыздан дарыған болар. Біз дәл Серікбай мен Есенқұлдай бола алмаспыз. Дегенмен де солардың ізін жалғап, ұқсап бағуға тырысудамыз. Ел еркесі атанған Есенқұл ағамыздың туған күніне орай әкесі Серікбай Жақыпбековтің еш жерде жарияланбаған бір өлеңі мен термесін назарларыңызға ұсынбақпыз. Серікбай атамыз жастайынан жанына домбыраны серік етіп өскен. Жетімдіктің дәмін татып өскен бала соғыс жылдарынан кейін шаңырақ құрып, Лиза апамызбен 7 ұл, 2 қыз тәрбиелеп өсірді. Сол ұл-қызын бағамын деп ақындықтың соңын қумады. Десе де баласы әке арманын орындап, елінің еркесіне айналды. Бұның өзі әке арманының орындалғаны деп білеміз. Ал, сол Серікбай Жақыпбекұлының өлеңдерін жаттап, қағаз бетіне түсіріп, кейінге қалдырған Бірлік ауылындағы інісі Әміржан Изембаевтың өмірден ерте озғаны көңілге өкініш ұялатады. Себебі, ол атамыздың бірнеше өлеңін жатқа білуші еді. Дегенмен сол Әміржан Изембаевтың ұлы Бағат Әміржанұлы әкесінің қойын дәптерін тауып, ішінен атамыздың бірнеше өлеңі бар екенін айтып қуантты. Сол өлеңдерді қаз қалпында, еш өзгертпестен оқырман назарына ұсынуды жөн санадық.

Елдар ЖАҚЫПБЕК

◆ Ф и б р а т

ҚАРАТОРҒАЙ АТАНҒАН ҚАЗАҚ ҚЫЗЫ

Шолпан Жанболатқызы – 1880 жылы қазіргі Қызылорда облысының, Сырдария ауданы, Телікөл елді мекенінде дүниеге калген. Жанболат шаруаның жалғыз қызы өнерлі, ақын әрі әнші болады. Шолпан 12-13 жасынан ән салуға машықтанып өседі. Бірде ауыл көшіп келе жатқанда жол бойындағы бұтаның басында отырып алып, сайрағыш сарғалдақ торғайдың үніне салғанда, маңайындағылар таң қалып, қатты сүйсініпті. Содан бастап Шолпан еркін ән айтып, өз бетімен өлең шығаруға да бейімделе бастайды. Анасы Жанқыз да қыпшақ Шегірбектің жалғыз қызы екен. Ол да өнерден құралақан болмаған. Заманында еліне сыйлы атақты әнші атанған екен. Қызының өнеріне сүйсінген ана оны: «Қызым өзімнен асты, менің қараторғайым» деп атап кетіпті.

Ең алғаш 1908 жылы Шолпан Ақмешіт қаласында әйгілі әнші Тайжанмен кездесіп, сөзбен қағысады. Шолпанның өнерінің шындалуына бүкіл Сыр бойына әйгілі Тайжан, Үкілі Ыбырай секілді атақты әншілер ұстаздық етеді. Ташкент қаласында өткізілген Түркістан өңірінің өнерпаздары жиынында Шолпан асқан өнерпаздық шеберлігімен танылып, көпшілікті тандандырған.

Шолпанның орындауында «Қараторғай», «Ай көк», «Ақ дарига», «Ахау Семей», тағы басқа әндері тұңғыш рет ән тарихында грамофон пластинкасына жазылды. Өз ортасынан озып шыққан Шолпанның өнерін күйеуі қостамайды. Әйелінің өнеріне күйініп, қызғаныштан оны ұрып-соғумен болады. Бұл қорлыққа шыдай алмаған Шолпан күйеуінің іс-әрекеті жайлы өлең шығарып, оны ел ішіне таратады. Сол арқылы кек алмаққа мықтап бекінсе керек. Күйеуіне:

«Мал болсаң балаусаға байлар едім, Бәйгеге үкі тағып айдар едім. Құс болсаң жібектен бау тағар едім.

Күмістен тұғырынды қағар едім. Тұйықтап томағанды сары алтынмен, Қолға ұстап сылап-сыйпап бағар едім, қайтейін, осының екеуі де емес, әттең адамсың. Адамның жаманысың...», – деп өкінішін білдіреді екен.

Шолпан «Салайын мен әніме Қараторғай» деп, шырқағанда ұшқан құс тәрзіненіп кетеді екен. Бұл сәт әлбетте біреулерге жақпағаны белгілі ғой.

Ресейде Романовтар әулетінің таққа отыруына 300 жыл толуы қарсаңындағы дайындыққа Түркістан губерниясының жергілікті өнерпаздарынан әнші, күйшілерді Ташкент қаласына жинау міндеттеледі. Бұл ұйымдастыру жұмысына белгілі ғалым Әбубәкір Диваев қатысып, осы басқосуға Шолпанды арнайы алдыртады. Үздік шыққандардың ішінен Шолпан бас бәйгені алады. Өзбек әншісі Хари Якубов екінші бәйгені иеленеді. Бұлардың әндері грамофон пластинкасына түсіріледі. Мұндай қуанышты ықыластана қарсы алудың орнына, атасы Шолпанға жала жауып, ар-намысын қорлап, ерінен, жас баласынан айыруға дейін барады.

Шолпан бұл жайында ешкімге шағым жасамай, нағашыларының қолына келіп тұрып, өнерін өрістетуге бел

буады. Бұл жерде де атасы Шолпанды тыныш қалдырмайды. Бес-алты кісіні баласына қосып Шолпанға жібереді, бірақ баласын анасына жолаттырмай қояды. Мұны көрген Шолпан атасының зұлымдығына күйініп, өлең шығарады.

Қайғысын аз да болса жеңілдетем бе деген оймен Ташкентке келіп тұрақтамақ болады. Тұрмыстың ауырпалығынан Ташкентте қалудың реті болмай, Түркістанға қайта қоныс аударады. Қалада аспазшы-қымзышы Әшірдің шайханасында өнерін жалғастыра түседі.

Ән салсаң өзімдей сал, жаным деймін,

Бұл әнім Түркістанға мәлім деймін. Ташкентте губернатор той қылғанда, Сондағы менін салған әнім деймін.» – деп тындаушысын ұйытып, көңілдерін сергітеді.

Осындай бір күндері Оспан деген кісі Шолпанмен бас қоспаққа ниет етеді. Оған жұбайы Гүлжан келісім беріп, бәрі тату-тәтті өмір кешеді. Оспанның балалары Қалқоз, Бекет Шолпаннан ән үйреніп, оның өнер жолын жалғастырады. Керімкүл, Айымкүл, Айткүл сияқты қыз-келіншектер Шолпанның шәкірттерінің қатарына қосылады.

Өмірінің соңғы жылында Оспан қайтыс болады, өзі баспа ауруына шалдығады. Көре алмай жүргендер шайға мүсегірі салып, Шолпанның даусынан айрылуына себепші болады. Бұған да жасымаған Шолпан Шымкентке келіп, педагогика техникумында еңбек етеді. Сонда жүріп, 1923 жылы қайтыс болғанын інісі Дүйсекей баяндаған екен.

Ақынға деген ілтипатының ескерткіші ретінде жазушы Айтбай Ханкелдин «Қараторғай» повесін жазды. Кітапта Шолпан Жанболатқызы жайлы: «Өзінің кішкенелігі, қараторылығы, әнші құстай сайрағаны, өткірлігі арқасында «Қараторғай» атанып кеткен келіншек.» деп жазылған.

Сараймүлік ханша – Шағатай ұлысындағы моңғол Қазан ханның қызы. Қазан хан екі дария аралығын жайлаған Әмір Темірді, оның қайнағасы Әмір Құсайынды шеңгелінде ұстауға тырысып бағады. Екі жақ арасында талай мәрте кескілескен ұрыстарда болған, татулыққа келіп пәтуаласқан

Сараймүлік ханша (Биби-ханым)

кездер де кездескен. Бір ұрыста Әмір Құсайын Қазан ханды өлтіріп тынды. Бұл шамамен 1345 жыл, Құсайын мырза Қазан ханның байлығын көзіне де ілмейді. Алтын тақтың жанында қырық өрім кара шашына алтын-күміс, лағыл-маржандарды тағынып, басқа дүниеден бейхабар ойын үстінде отырған қыз баланы, атына мінгестіреді де, ордасына алып келеді. Бұл – Қазан ханның кенже қызы Сараймүлік еді. Қыз өсіп, ержетеді. Шамамен 15-ке келер-келместе хан қызбен некелеседі. Еркін өскен қыз Құсайынмен некелескен соң, сарай төңірегіндегілерге әмірін жүргізіп, айтқан назы бұйрықтай, өтініші – үкімдей болады. Сараймүлік текті жерден шыққан ерке қыз сұлулығымен тандандырып қана қоймай, қадірін өзі біліп, өзгеге де таныта алатын ару екенін айқын дәлелдеді.

Сараймүліктің тым ақылдылығы Ақсақ Темірге келген соң сезіледі. Темірдің сарайында үлкен істерге араласа бастайды. Рас, әлемнің 30-дан астам еліне патша боп, қарсы келгенді кірпік қақтырмаған Темірдің жүрегін билеу Сараймүлікке оңай болмаса керек, оның талай күйді басынан өткергені сөзсіз. Ақсақ Темір 1399 жылдарда Үндістанға аттанып кетісімен, Сараймүлік ханша ерінің құрметіне әрі пайғамбардың ғ.с. хадис-шарифінде айтылғандай «Мұсылман баласы үшін дүниедегі ең сауабы мол істің бірі – мешіт салдыру» дегенді ұғынғандықтан, жер-жерден шеберлерді жинап, мешіт құрылысын

қолға алады. Сараймүлік көп жұмыстың басы-қасында жүріп, бәрін қадағалауды әдетке айналдырады. Осындай тұста бас шебер жігіт Сараймүлікке ғашық болып қалады. Бірде ол ханшаға шарт қояды: «Ханым өз аяғымен келіп, бетінен бір сүйдірсе ғана мешіт құрылысы уақытында аяқталады» – дейді.

Сараймүлік: «Қырық кәнізектің ішінен таңдағанын алсын да, мешітті тез бітірсін» деп бұйырады. Шебер көнбейді. Сонда ханша бір күнінен түске қарай қырық жұмыртқа беріп жібереді. Ертеңіне шеберден «Мырза жігіт, қырық жұмыртқа қайда, қандай екен?» деп сұрайды. Ол: «Қандай болсын, жұмыртқаның бәрі бірдей емес пе, жеп қойдым» деп жауап береді. Осылайша жігіт сөзден ұтылып қалады. Ол амалсыз өз жұмысын тиянақтап, уәделі кезінде бітіріпті деген әңгіме бар.

Сараймүліктің Бибіханым деген есіміне байланысты да аңыздар бар. Бибіханым мешітін табу қиын деседі. Сәнді де ғаламат ғимараттың болғаны жайлы мәліметтер аз емес. Ең бастысы, Сараймүлік еріне адал да, ақылды серігі бола білген әйел. Перзент көрмеген, дегенмен, Темірдің ұлы Шарухты, ұлы ғалым Ұлықбекті де бауырына салып, тәрбиелегені айтылады. Ақсақ Темірдің ақырғы сапарында жолда ауырып, Отырар шаһарында көз жұмарында қасында Сараймүлік ханым болған. Барлық пен байлықтың, жауыздық әрекеттердің талайын көріп өскен Сараймүліктей «Тәңірі сыйлаған адалдықты» биік ұстана білген кемеңгер әйелдің есімі тарихта қалуы бекер емес. Біз Ә.Кекілбаевтың «Аңыздың ақыры», Е.Раушановтың «Сараймүлік ханым кім?» шығырмаларын оқып осындай ой түйдік.

Аршагүл ТОЙБАЙ, «Анаға құрмет» музейінің меңгерушісі.

1 ЖАСТАН-100 ЖАСҚА ДЕЙІН (Терме)

Бір жаста аяқ бастық апыл-тапыл, Ол кезде жоқ еді ғой еспен ақыл Анадан емшек еміп түсім танып, Байқадық одан басқа кімдер жақын.

Келгенде он жасымда ойнақтадым, Тайынды жайдақ мініп жайдақтадым. Келгенде оннан шығып дәл он беске Кісе айтып онша мұнша бойдақтадым.

Келгенде 20-жаста сауыт шаныштым, Жауымды қармап алып жаншып бастым Келгенде 20-дан 25-ке Қырына бозбаланың араластым.

30-да орда бұзып алып болдым, Оңымменен солымды танып болдым Жар құшып бала сүйіп балпаң басып, Өмірдің қызығына қарық болдым.

40-та ескі амал еске түсті Асығып жүрсемде жолымда асым пісті.

Бір жанды отқа да ұрған суға да ұрған, Сағындым 20-дағы қылған істі.

50-де есім кіріп миым толып, Келтуана болдым ғой жүзім солып. Жігіттің 25-деген арман шағы, Келсеңші бір айналып сондай болып.

Келеді содан кейін 60-тағы, Бұзады көрсе көңіл сақал ағы Жігіттің 25-деген арман шағы, Келсеңші бір айналып енді тағы.

Келгенде 70-жаста өзім-ай деп, Көрмейді сағымданып көзім-ай деп. Ішінде қараңғы үйдің күркірейсін, Кірмейді әйел балаң сөзін-ай деп.

Түседі 80-жаста найза қолдан, Шабады батыр жауға оң мен солдан 40 шапқан қысқа күндей қайран заман, Самсыған енді қалдым сары қолдан.

Келгенде 90-жасқа торғайдайсың, Отырып тұрғаныңа ыңкылдайсың. Ас келсе жылы жұмсақ талғап жұтып, Артынан сорпа бер деп қыңқылдайсың.

100 жасқа кімдер жетіп кім жетпейді, Дүниеге кімдер келіп кім кетпейді. Әлемнің 18 мың сахабасы Сұм қара керге апарып індеттейді, Осындай бір отырыста ағайындар Мағанда өлең айт деп міндеттейді.

◆ 15 ақпан – Кеңес әскерінің Ауған жерінен шығарылғанына 44 жыл

ЖАТ ЕЛ ҮШІН ЖАН ҚИҒАНДАР

Біздің тарихымыздағы елеулі оқиғалардың ешқайсысы ел жадынан өшпеуі керек. «Өткеннің өнегесі – бүгінгінің баға жетпес байлығы», – деп Мемлекет басшысы айтқандай, кешегі күннің қасіреті мен қасиетін біз ұмытуға тиіс емеспіз. Ел тарихына айтулы қасірет әкелген Ауғанстандағы әділетсіз соғыс сан мыңдаған азаматтардың өмірін қыршыннан қиып, қанды ізін қалдырды. Биыл ақпанның 15-де Ауған жерінен Кеңес әскерінің шығарылғанына 44 жыл толды.

Кеңес Армиясының шектеулі контингенті он жыл бойы ауған халқымен бірге соғыс қимылдарын жүргізді. Бұл қанды қырғын соғыста 18 бен 20-ның аралығындағы өрімдей жастар бөтен елде өз борышын өтеді.

Бүгінде сол аласапыран ұрыста ерен ерлік көрсеткен азаматтардың алды алпыстан асты.

Атап айтсақ, Ауғанстандағы сұрапыл соғыс 9 жыл 3 айға созылған еді. Оқпен отқа оранған Ауғанстан соғысына Жамбыл ауданынан 170-тен аса 18 жастағы өрімдей жастар аттанған болатын. Олардың 11-і ауған жерінде ерен ерлікпен шейіт болды. Елге оралған 40 шақты жауынгер соғыста алған ауыр жарақат салдарынан көз жұмды.

Қыршын кеткен боздақтарды мәңгі есте сақтау мақсатында Ұзынағаш ауылында еңселі ескерткіш бой көтерген болатын. Жыл сайын ерлікпен қаза тапқан боздақтардың рухына гүл шоқтары қойылып, арнайы жиын өткізіліп келеді.

2013 жылы ауданда ресми түрде «Бача» Ауған соғысы ардагерлер және мүгедектер ұйымы қоғамдық бірлестік болып тіркеліп, Әділхан Жұмаханов төрағасы ретінде тағайындалған. Бұдан соң 2019 жылы қоғамдық бірлестік төрағасына Бактығұл Жақыпбеков сайланды. Бұл қоғамдық бірлестіктің негізгі жұмыс бағыты Ауған соғысы ардагерлерінің әлеуметтік-тұрмыстық жағдайын жақсартуға

Мәтсерік Кәрібаев, Ермек Әжібаев, Дулат Асқаров, Талғат Игілік, Асқар Нұрлыбаев, Халмұрат Мұсаев, Исфанди Гамидов, Андрей Диулай, Жұмабай Рысмендиев Ауған соғысының қатардағы ардагерлері ретінде белгілі.

Өз кезегінде Жамбыл ауданындағы «Бача» қоғамдық бірлестігі Алматы қаласындағы Алатау ауданындағы «Намыс» Ауған соғысы ардагерлері мен мүгедектері қоғамдық бірлестігімен бірлесіп жұмыстар атқаруда. Бұл қоғамдық бірлестіктің төрағасы Алмасбек Айдарбаев, орынбасары Әділхан Абибеков пен Әбубәкір Ханаев қоғамдық бірлестік мүшелері администратор Марат Рақышев, Досмырза

көмектесу болатын. Өскелең жастарға әскери патриоттық тәлімді тәрбие беру.

Қазіргі таңда аталған қоғамдық бірлестікте 136 Ауған жауынгерлері бар. Олардың 22-і әр топтағы мүгедектер. Егемен елдің ертеңі саналған жастарға патриоттық тұрғыдан тәрбие беру мақсатында әртүрлі іс-шаралар өткізіліп тұрады. Аудандағы білім ордаларында Ауған ардагерлері қонақта болып, жас жеткіншектерге патриоттық үлгіде тәлім-тәрбие беруде.

Жамбыл ауданы Ауған соғысы ардагерлері мен мүгедектерінің «Бача» қоғамдық бірлестігінің төрағасы Сәлім Ибраимов болса топ мүшелері Бактығұл Жақыпбеков, Серік Ыбытаев, Қанат Рахымбаев, Еркебай Тұрысов,

Түлкібаев пен Сержан Амирғалин өз бағыттары бойынша жүйелі жұмыстар жүргізуде.

Сонымен бірге, «Намыс» Ауғанстан соғысы ардагерлері мен мүгедектері қоғамдық бірлестігінде «Панжер» әншілер тобы құрылған болатын. Бұл топ «Бача» қоғамдық бірлестігінің арнайы шақыруымен Жамбыл аудандық мәдениет үйінде Ауған соғысы ардагерлеріне арналған концерт беріп, көпшіліктің ыстық ықыласына бөленді. Содан кейін Ауған соғысы ардегерлері ескерткішке гүл қойып, майдан даласында қаза тапқан жерлестерін бір минут үнсіздікпен еске алды.

Тұрсынжан ТОҚТАСЫН

Ерлігімен елге үлгі

Ұзақ жыл қантөгіске созылған Ауғанстан соғысы ел есінде. Бейкүнә боздақтар оққа ұшып, жат жердің топырағында мерт болды. Қаншама өрімдей жастар аяқ-қолынан айырылып, мүгедек болып, сұм соғыстың зардабын тартты. Біз сөзбен жеткізу мүмкін емес. Оқ пен оттың ортасынан оралғандардың бірі Жақыпбеков Бактығұл Серікбайұлы. Бактұғыл 1963 жылдың 15 ақпанында дүниеге келген. Ұзынағаштағы сол кездегі Н.Крупская атындағы білім ордасын тамамдаған. Содан 1981-1983 жылдар аралығында Кеңес әскерінің сапында Ауғанстан соғысына қатысқан. Жан берісіп, жан алысқан Ауған жеріндегі соғыста болып, душмандармен шайқасқа түскен ержүрек жауынгерлердің бірі. Қауіп-қатерге қарамастан көптеген ұрыстарға қатысты.

Ауғанстан жеріндегі ерен ерліктеріне орай Бактығұл Серікбайұлы «Ерлігі үшін», «Ауған соғысының ардагері» естелік орденімен қатар «Қазақстан ардагері» Кеңес әскерінің Ауғанстан жерінен шығарылғанына 15, 20 жылдық медальдармен марапатталған.

Елге оралған соң, Алматы су шаруашылығы техникумына оқуға түседі. Бұдан соң Тараз

мемлекеттік университетінің инженерлік-экономикалық факультетін «құрылыс» саласы бойынша сырттай бітірген.

Алғашқы еңбек жолын 1985 жылы «Целино-град Водострой»-да бетоншы ПМК-5

бастаған. Ал, 1986-1988 жыл-дар аралығында сол кездегі Күрті ауданындағы Желторанғы ауылында құрылыс бригадасының бригадирі болып қызмет атқарған. Өнегелі өмір жолы жалғасып, Бактығұл 1988-1991 жылдары ауданымыздағы Жамбыл ауылында құрылыс бөлімінде технадзор мамандығын жалғастырған болатын. Ол сондай-ақ, қысқа курстарға қатысып, фермерлік жұмыстарды қолға алған азамат. Б.Серікбайұлы Қарасу ауылдық

округіндегі ГKKП «Сәулет» мекемесінің директоры болып абыройлы жұмыс істеді.

Ал, 2015 жылдан бастап осы уақытқа дейін «Серікбай» шаруа қожалығының басшысы болып, мал шаруашылығымен айналысып келеді. Осы саладағы атқарған нәтижелі жұмыстарына орай аудан әкімінің Алғыс хаттарымен, облыстық ауыл шаруашылығы басқармасының «Құрмет» грамоталарын иеленген.

Бүгінде ол өнегелі жанұяның ақылшы отағасы. Туған-туыс бауырларына және Ауған соғысына қатысқан ардагер достарына сыйлы азамат. Бактығұл ақпан айының 15-де 60 жасқа толады. Өз кезегінде Ауған соғысы ардагерлері мен мүгедектері «Бача» қоғамдық бірлестігі мен Алматы қаласының Алатау ауданындағы «Намыс» Ауған соғысы ардагерлері мен мүгедектері қоғамдық бірлестіктерінің ардагерлері, қарулас әріптесін 60 жасымен қуана құттықтайды. Алпыс талтұс десек, Ауған соғысының ардагері, ел азаматы Бактығұл Серікбайұлын осынау мерейімен құттықтап, деніне саулық, отбасына амандық тілейміз.

ТОРЫНТАЙ.

Ауғанстандағы тұрақсыздық

Бұрынғы Совет үкіметі ыдырағаннан кейін 30 жыл бұрын құрылған Орталық Азия мемлекеттерінің әлі күнге дейінгі басты мәселелерінің бірі ол аймақтық қауіпсіздік. Ауғанстандағы қырық жылдан астам уақытқа созылған азамат соғысы аймақтағы жағдайға айтарлықтай кері әсер етуде. Американдық әскери контингенттің шығарылуы қарсаңында бұрынғыдан да шиеленісе түсті, нәтижесінде Орталық Азия елдерімен шекарадағы Ауғанстан округтері талибтердің бақылауына өтті. Ауғанстандағы қатығыс халықаралық аренада шетке шықса, бұл Оңтүстік және Орталық Азиядағы аймақтық елдердің қауіпсіздігін алаңдатарлық мәселеге айналды. Осы қатығыс аймақтық елдерге екі ауқымды деңгейде қиындық туғызды. Кеңес Одағы ыдырағаннан кейін Ауғанстанның геостратегиялық аймақ елдері үшін маңыздырақ болды. Орталық Азияда жаңа этникалық мемлекеттердің пайда болуы қауіпсіздік жағдайын түбегейлі өзгертті.

Тарихқа көз жүгіртсек, 1993 жылы «Талибан» қозғалысы көршілес Ауғанстандағы азаматтық соғыстың күшеюі және сол уақытта Орталық Азия мемлекеттеріндегі ішкі қайшылықтардың шиеленісуін сарапшылар алдын ала анықтаған болатын. 2021 жылы жағдай одан әрі ушықты, Орталық Азия елдерімен шекарадағы Ауғанстанның округтерін Талибанның басып алуына әкелді. Осы жағдайды талдай келе, саяси ғылымдардың докторы Д.Б. Малышева «Орталық Азия аймағындағы қауіпсіздік құрылымдары хаостың бүкіл Еуразияға таралуына жол бермеу

үшін айтарлықтай күш-жігерді – әскери-саяси, дипломатиялық, экономикалық күштерді қажет етеді» – деді.

Талибтер Ауғанстанның басым бөлігін бақылауда ұстады. Олар Кабулды шайқассыз басып алды. Президент Ашраф Гани елден қашып кетті, ал Талибан Ауғанстанды Ислам Әмірлігіне айналдыру ниетін жариялаған болатын. Орталық Азия елдері Ауғанстандағы оқиғаларға сақтықпен қарады. Олар әлеуметтік-экономикалық проблемаларға және өз азаматтарының діндарлық дәрежесінің артуына байланысты радикализмнің өсуіне осал болып тұрғанын естен шығармауымыз керек. Осыған орай Қазақстандық саясаттанушы Досым Сәтбаев: «Талибан Ауғанстандағы жетекші саяси күш, онымен санасу керек екенін көрсетуге

тырысуда. Бірақ билікті орнату процесі Талибан үшін жылдам болмайды. Олар әрине бұл билікті басып алып, Ауғанстан территориясының 80, 90 пайызға жуығын бақылауға алғанын жариялады. Бірақ Ауғанстанда қашып кеткен президент Ашраф Ганиден басқа көптеген басқа саяси ойыншылар бар, олар әскери тұрғыдан әлдеқайда байсалды. Олардың көпшілігі есірткі саудасымен айналысады. Ауғанстанда 400 округ бар және әр округте келіссөздер жүргізетін жергілікті бастықтары бар. Бұл біраз уақытты алады. Екіншіден, тәліптер енді заңды саяси күшке айналу үшін қандай да бір жолмен халықаралық деңгейде мойындалуы керек. Бұл да біраз уақытты алады» – деген ойымен бөлісті.

Сарапшылардың пікіріне сүйенсек, қазіргі таңда жағдай аса мәз емес екенін көріп отырымыз. Орталық Азияда радикалды идеяларды қолдаушылар талибтердің позициясы нығая бастағанға дейін көп уақыт бұрын пайда болғанын байқап отырымыз.

Осы тұста Қазақстанның ішкі саясаты не істеу керек деген сұрақ туындайды?

Ел үшін саяси жүйені толықтай жаңарту, қазіргі саяси институттарды түзету және қалыптасқан сыбайлас жемқорлық деңгейін төмендету маңызды деп ойлаймын. Бұл биліктің беделін нығайтып, халықтың наразылығын төмендетеді. Осы факторларды ескере отырып, көбісі авторитарлық режимді әділетсіз деп таниды. Радикалды көңіл-күйді күшейту қауіпін тудырады. Ал қазіргі кезде біз бұны қолға алмасақ сырттан төніп тұрған қауіптерге тойтастырыс бере алмауымыз мүмкін. Орталық Азиядағы геосаяси жағдайдың қазіргі

дамуы оны негізгі геостратегиялық маңызы бар аймақ ретіндегі маңыздылығының артып келе жатқанын көріп отырымыз. Орталық Азия өңірі екі елдің әскери-стратегиялық бәсекелестік аренасына айналууда. АҚШ пен Ресей және олардың әскери коалициялары. Бүгінгі таңда, текетірестің тікелей белгілері болмаса да, соған әкеле жатқанын аңғарып отырымыз. Орталық Азия елдері арасында жылдар бойы жинақталып келе жатқан көпжылдық қайшылықтар, оның ішінде аумақтық және шекаралық даулар, реттелмеген су мәселесі әлі түпкілікті шешілген жоқ. Сонымен қатар, жаһандану салдарының Орталық Азия мемлекеттері өмірінің барлық аспектілеріне ықпалының ұдайы күшеюінің нәтижесінде аймақ елдерінің әлеуметтік-саяси және экономикалық дамуының жаһандық үрдістерге тәуелділігі артып келеді. Дүниежүзілік экономикалық дағдарыстар мен пандемия салдарларының әсерінен халықты жұмыспен қамтудың шешілмеуі, демографиялық және ұлтаралық мәселелер мемлекеттерде орын алып отырған ішкі қайшылықтардың күшеюіне себеп болуы мүмкін. Аймақтық қауіпсіздікке төніп тұрған қауіп-қатерлердің дәрежесін ескере отырып, оларға қарсы тұру үшін бір елдің күші жетіспейді. Осы арада болып жатқан жағдайды тұрақтандыруға және халықаралық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге бағытталған ТМД және ШЫҰ сияқты ұйымдар жүзеге асыратын ұжымдық шаралар арқылы біз қауіпсіздікпен бейбітшілікке қол жеткіземіз деп ойлаймын.

Шыңғыс ҚАНАПИЯ.

ҚАЖЫЛЫҚТЫҢ ҚАДІРІН ҚАШЫРМАҰЫҚ

Алланың әміріне бас иіп, шариғат заңдарын бұлжытпай орындайтын әрбір мұсылман баласы үшін қажылық сапарының маңызы зор. Жұмактан үмітті, Құдайға құлшылық арқылы жақындаған жұмыр басты пенде үшін бұл амалды орындау парыз етілген. Шама-шарқы жеткен мұсылманға Меккеге барып, қағбаны айналып арман-тілегінді айтып, Жаратқаннан кешірім сұраудың өзі бақыт. Алайда қазіргі таңда қасиетті мекенге бару сәнге айналып кеткен сынайлы.

Өткенде әлеуметтік желіде бір қазақ қызының қасиетті мекенде жүріп, «Tik-tok» түсіріп жүргенін көзіміз шалды. Бейнежазбаға мұкият қарап көріп едік, Меккеде жүрген әлгі ару бар маңайды айнала билеп, құдды мерекелік кеште жүргендей бақыттан басы айналып жүрді. Желіге жүктелген оның бейнежазбасына жұрт даурыға қарады. Бірі бұл қыздың Құдайға құлшылық жасау үшін келгеніне күмәнмен қараса, кейбірі оның іс-әрекеттеріне теріс пікірлерін білдіріп жатты.

Иә, бүгінде қасиетті мекенге барудың өзін үлкен жауапкершілік деп қарайтындар аз секілді көрінеді. Олай деуімізге себеп көп. Мәселен, биылдың өзінде Меккеде «маған тұрмысқа шығасың ба?» дегендерді де, туған күнін сол жакта атап өткендерді де, жігітінен жүз бір раушан алғандарды да, ақылға қонымсыз түрлі видео түсіріп, желіге жүктегендерді де көрдік. Көпке топырақ шашпаймыз, дегенмен осыдан кейін көпшілік қасиетті мекенге Құдайға құлшылық қылып, бес парызының бірін өтеу үшін баратынына күмәнмен қарайтын болған. Тіпті, қазір қажылық сапарға барған азаматқа таң қалмайтын болдық. Өйткені бүгінде екiнiн бiрi парызын өтеп, қарызынан құтылуға асық.

Инстаграмды аша калсақ, қазір эстрада жұлдыздарының жарысып «Умра» сапарына барып жатқанын байқаймыз. Бірі қажылықтан келіп жатса, енді бірі кетіп жатыр. Өнерпаздардың дені қажылыққа өз

қаражатымен барып жатыр деп ойласаңыз, қатты қателесесіз. Олардың қасиетті мекенге баруына бүгінде әртүрлі компаниялар жағдай жасайды. Яғни, аталған компаниялар әншілермен «бартер» бойынша жұмыс істейді. Бартер деп отырғанымыз – айырбас. Анықтап айтар болсақ, сапарға аттандыратын жауапты компаниялар түрлі өнер иелеріне Умраға жолдама ұсынады. Яғни тегін барып-қайтуға ұсыныс тастайды. Жолдаманы қабыл алғандар оларға жарнама жасап, елді дәл осы компаниямен қажылыққа баруға шақырады. Міне, бүгінде әншілердің құмырскадай қаптап, қажылыққа жарыса барып жүргендері содан. Ал олар жарнамалаған компаниялардың дені бүгінде халықты сан соқтырып жүргенін сіз білесіз бе? Дәл қазірдің өзінде елді Меккеге апаратын жеке бизнес орталықтары көбейген. Әрине, олардың барлығын алаяқ деп айта алмаймыз.

Бірақ арасында халықтың ақшасын алып, артынша жоқ болып кететіндер көбейген. Мәселен, көптеген әншілер жарнамасын жасаған «kausar travel» деген атпен танымал компания қаншама халықтың ақшасын қалтасына басып кеткен. Аталған компания бүгінде бұқаралық ақпарат құралдарына сұхбат беруден де бас тартқан. Ал қажылыққа апару үшін халықтан алынған қаражат сол бойы өз иелеріне кері қайтарылмаған.

«Өкінішке қарай, бүгінде қажылық жайлы түсінігіміз туристік саяхат, бос мактан мен атақ-абырой жинаудан әріге аса алмай қалды ма деп ойлаймын. Біздің елде сенімді компанияларды жоқ деп айта алмаймыз. Мәселен, Қазақстан мұсылмандары діни басқармасына қарасты «Тауаф» деп аталатын қажылық компаниясымен сапарға шығатын болсаңыздар, басқарма қызметкерлері өздері жетекшілік жасап, барлық жағдаймен қамтамасыз ететін болады», – дейді аудандық Шынасыл мешітінің бас имамы Қалжан Исламханов.

Хош. Жоғарыда айтып өткеніміздей, қажылық – парыз. Оған кім қалай барса да, ең бірінші құлшылығын өтеу үшін барған мұсылманға әуелі ниет керек. Біз бай болсақ та, кедей болсақ та, әнші, тіпті ақын болсақ та, бәріміз бір аспанның астындамыз. Жер бетінде жүрген жұмыр басты пенде болған соң, бәрімізге қателік тән. Барлығымыз бір Құдайдың құлымыз. Мұсылман болып жаратылғаннан кейін бес парызымызды өтеп, тура жолда жүргеніміз жақсы. Қолымыздан келсе, қажылыққа барып, Алладан жәрдем тілеуіміз қажет. Алайда қажылыққа барып, қағбаны айналғанымызды елге көрсетудің не қажеті бар? Қасиетті мекеннің қадір-қасиетін түсінген болсақ, неліктен мактан үшін, жұрт көру үшін оны әлеуметтік желіге жария етеміз? Құлшылығымыз қабыл болсын десек, мақтанға салынбайық, ардақты ағайын!

А Әйгерім ӘБУ АТАМЕКЕН

Жақсылықта жарысу

Жарысу, жарыста жеңімпаз болуға барын салу, жеңіп жатса бөркін аспанға атып қуану – адам баласының табиғатында бар нәрсе. Бірақ, бұл туа бітті қасиетті тура жолға бағыттап, жөнге келтірмесе, адам негізсіз дүниелерде жарысып, «жұрттан қаламын ба?!» – деген желеумен түрлі қателіктерге бой ұрындыруы мүмкін. Сол себепті, Өзі жаратқан пендесінің табиғатын жақсы білетін Алла Тағала адамдарды жақсылыққа, ізгі істерде, сол арқылы мәңгілік бақытқа жету жолында жарысуға, соған асығуға шақырған. Бұл турасында, Алла Тағала қасиетті Құран Кәрімде Әли Имран сүресінің 133-ші аятында «Раббыларыңның кешіріміне, әрі, кеңдігі көктер мен жердей, шынайы тақуларар үшін әзірленген жұмаққа асығыңдар!» – деп, пенделерін Өзінің кешіріміне ие болуға, жұмағына қол жеткізуге асығуға шақырса, Хадид сүресінің 21-ші аятында «Раббыларыңның кешіріміне және Аллага һәм пайғамбарларына иман келтірген жандар үшін әзірленген кеңдігі ені көк пен жердің еніндей жұмақтан орын алу үшін жарысыңдар! Бұл – Алла Тағаланың қалаған пенделеріне нәсіп ететін шарапаты. Алла – шексіз шарапат иесі», – деп жұмақтан орын алу үшін жарысуға үндеп, әрі, бұл жарыстағы сыйды беруші Алла Тағаланың өзі екендігін айтады.

Ал, Мутаффифин сүресінің 26-шы аятында да «Адамдар жарысатын болса, Алланың шексіз нығметіне бөленетін жұмақ жолында жарыссын», – деп, басқа жарыстың бәрі бекер екенін, тек осы мәңгілік нығметке толы жұмақ жолындағы жарыстың ғана құнды екендігін баяндаса, Бақара сүресінің 148-ші аяты мен Мәидә сүресінің 48-ші аяттарында «Жақсылықта жарысыңдар!» – деп тікелей бұйырады.

«Жұмақ жолында жарысу дегеніміз не?» – дейтін болсақ, бұл – жұмаққа кіруімізге себепкер болатын игі істерді жасауға асығу, сол жолда жарысу екендігі сөзсіз. Мұның жарқын үлгісін біз ең әуелі адамзаттың ардақтысы, сүйікті Пайғамбарымыз Мұхаммедтің (Оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын), Пайғамбарымыздың ізінен еріп, Исламның мерейін үстем еткен қадірлі сахабаларының жөне ізгілікті ту еткен мұсылман қауымының өмірлерінен жиі кездестіреміз. Ардақты Пайғамбарымыз бұл жолдағы амалдарды үлкен-кіші деп бөлмеген. Кішкентай жақсылықтың өзін жұмаққа жетелер мұрсат ретінде бағалаған. Бірде Пайғамбарымыз (с.ғ.с.) сапарда жолдастарына ыдыспен су таратып беріп жатқанда соңғы қалған кісі «Уа, Алланың елшісі! Мен сіз ішпей тұрып су ішпеймін», – дейді. Сонда ардақты Пайғамбарымыз (с.ғ.с.) «Су құюшы кісі ең соңынан ішуі керек», – деп әлгі сахабасына су құйып беріп, өзі ең соңынан барып су ішкен екен (Сахих Муслим риуаяты). Міне, осындай қарапайым амалдардың өзін шын ықыласпен орындау арқылы адам жұмаққа барар қадамын нықтай түсетіндігі анық.

Бақыт АБДИИСЛАМҰЛЫ, Қарасай аудандық «Халифа қажы Алтай» мешітінің бас имамы.

Құлшылықтар рухты коректіндіретін рухани азықпен қатар, тәннің материалдық азықтан алған күш-қуатымен орындалады. Адал астан бойға руханият пен фәйз келсе, харам тамақтан керісінше қаттылық, ауыртпашылық және ғапылдық жұғады.

Адал ас пен салих амалдар арасында жақын бір байланыс бар. Дұғаның қабыл болуы үшін де адал тамақтың мәнісі зор. Расулуллаһ (с.а.у.) бұл жәйтті былай баяндайды:

А Әйгерім ӘБУ АТАМЕКЕН

«Ей, адамдар! Шүбәсіз Аллаһ барлық нәрседен пәк. Сол себепті адал және тазадан басқаны қабылдамайды. Аллаһ тағала пайғамбарларға бұйырған нәрселерді мүминдерге де бұйырады. Бұл жайлы мына аятта былай баяндалады:

«Ей, пайғамбарлар! Адал нәрселерден жеңдер. Салих амал істендер. Өйткені, мен сендердің істегендеріңді жақсы білемін» (Мүминун сүресі, 51-аят).

«Ей, иман етушілер! Сендерге берген ризықтардың адалдарын жеңдер» (Бақара сүресі, 172-аят).

Осы аяттарды оқығаннан кейін Расулуллаһ (с.а.у.) дін үшін ұзақ сапарға шыққандықтан шашы ұйпа-тұйпа, үсті-басы шаң-тозаң болған біреудің: «Уа, Раббым, Уа, Раббым!» деп дұға еткені жайлы:

«Бұл адамдардың ішкен-жегені харам, кигені харам. Ол өзі хараммен коректенсе, дұғасы қалай қабыл болады?» дейді (Муслим, Зекет 65).

Көреген Хақ достары жүрек әлемінің ашылуы үшін мына екі мәселеге көңіл бөліп:

«Жеп-ішкенде аузыңнан кіргенге, сөйлегенде аузыңнан шыққанға абай бол!» – дейді.

Төмендегі хадисте бізге халал мен харам турасында қаншалықты абай болуымыз керектігін тамаша әрі қысқаша баяндалады.

Хазіреті Пайғамбарымыз (с.а.у.) айтты:

«Шүбәсіз халал белгілі, харам да белгілі. Бірақ, осы екеуінің арасында (халал-харамы белгісіз) кейбір күмәнді нәрселер бар. Көп адамдар оларды білмейді. Шүбәлі нәрселерден қашқан адам діні мен намысын қорғаған болып саналады. Шүбәлі нәрселерден сақтанбаған адам болса, уақыт өте келе харамға батады. Дәл, бір, қайын біреудің жеріне жақын жайған малшы сияқты. Абай болыңдар! Әрбір патшаның кіруге тыйым салынған жері бар. Аллаһтың тыйым салған жері харам еткен нәрселерде екендігін ұмытпайсыңдар» (Бұхари, Иман 39).

Аллаһтың әміріне мойынсұнатын, ризалық халінде жүректер хикмет пен жақсылық және фәйз арнасына айналады. Керісінше харамдардан, шүбәлі нәрселерден сақтанбаған жүрек пен тән бастан-аяқ жамандық пен әдепсіздіктің ұясына айналады.

Міне осындай сақтық пен абайлықтың мәні турасындағы мына мысалдар қандай ғибратты:

Әбу Бәкір Сылдықтың (р.а) бір құлы бар еді. Бұл құл табысының бір бөлігін оған беріп, ол содан жейтін. Бір күні құл табысынан бір нәрсе алып келеді. Әбу Бәкір де (р.а) оны жей бастайды.

Сонда құл:

– Не жеп жатқаныңды блемісің? – деп сұрайды. Әбу Бәкір (р.а):

– Жоқ, білмеймін. Қане айтшы, не? – деп, түсіндіруін сұрайды.

Құл:

– Бақсылықты білмесе де жаһилия кезінде бал

Біреуге тиесілі сауда маркасын рұқсатсыз қолданып, саудасын жасап, ақша табуға болады ма?

Басқа біреудің маңдай терін төгіп жасаған еңбегін күштеп тартып алу немесе рұқсатсыз қолдану ісіне жататын әрбір іс, көзқарас және мінез – құлық, авторлық құқық бұзушылыққа жатады. Ислам дінінде Алла ақысы және құл ақысы деген түсінік бар. Алланың ақысы әр адамның Жаратушы иенің алдында құл болу міндеті. Құлшылығында кемдік жіберсе, Аллаға жалбарынып, кешірім тілейді. Бірақ құл ақысы ондай емес. Оның кешірімі ақысы желінген адаммен тікелей кездесіп, кешірім сұрау және алған затының орнын толтырып беру.

Ислам діні, адамдардың шариғат жағынан рұқсат етілген істермен айналысуларын және адал жолмен табыс табуларын әмір етіп, әртүрлі әділетсіздіктерге қатаң түрде тыйым салады. Құран Кәрімде Алла Тағала былай деп бұйырады:

يٰۤاَيُّهَا اِمْلٰٓآءُ اِلٰٓهٖۤاَسْۤنِ اِلٰلَٰهٖۤنَّ سِوٰٓى

«Әр адам өз еңбегінің ғана қарымын алады.»¹

Пайғамбарымыз (оған Алланың игілігі мен сәлемі болсын) еңбектің ақысы берілу керектігі жайында өзінің хадистерінде айтып кеткен. Бір хадисінде былай дейді:

اَوَدِيَ لِمَعْنَمٍ لِّكَ اَيُّنَا نَمَ اَرِيْخَ، طَق اَمَ عَطَّ اَلْكَ اَمَ دِي لِمَعْنَمٍ لِّكَ اَيُّنَا نَكَ دَوَادَ طَلَلْ اَيَّيْنِ

«Ешбір адам өз қол еңбегімен тапқан тағамынан тәуір тамақ жемеген. Расында, Алланың пайғамбары Дәуіт (Алланың оған сәлемі болсын) те қол еңбегімен тамақ тауып жеген».

Қорыта айтар болсақ, қажырлы еңбек ету арқылы қоғамда беделді болған бір фирманың өзіне тиесілі маркасын рұқсатсыз қолданылуы құл ақысына әрі сатып алушылардың алдануына себеп болатындықтан Ислам дініне қарама-қайшы іс болып табылады. Өсіресе, осы жолменен заңсыз табыс табу дұрыс емес.

Сабит АҚЫЛҰЛЫ, «Uzynagash» мешітінің имамы.

ашып, біреуді алдап беріп едім. Бүгін сол адаммен кезіктім. Ол маған істеген ісім үшін осы сізге берген тамақты берді, – дегенде, хазіреті Әбу Бәкір (р.а) саусағын тамағына салып, қиналып жегенінің бәрін құсты (Бұхари, Мәнәжибул-Әнсар 26).

Екінші бір риуаят бойынша:

«Бір жапырақ нан үшін осыншама қиналғаныңыз не?» – деп сұрағанда, хазіреті Сыдык:

Адал ас

«Жаным шықса да, осы нанды шығарар едім», - деп жауап береді (Ахмед бин Абдұллаһ әт-Табери, әр-Риядун-Надра II, 140-141).

Мінеки, жеген тамақтың халал-харам болуын былай қойып, оның арғы жағында оны пісірушінің қандай көңіл-күймен пісіргендігі, ондағы іс-әрекет, қарым-қатынас және ғибадаттарының руханиятына қандай әсер ететіні баяндаған. Бұдан – тамаққа қаншалықты көңіл бөлу керектігін көруге болады.

Салих адамдардың тамақ жайындағы осы көзқарас оларды базардан алған азық-түлігінің үйлеріне бетін жауып апаратын болған. Өйткені, алынған азықта «түскен көз» болмауы керек. Азықтағы күш-қуат та мұқтаж адамдардың тамиянсы, пақыр ғарыптардың аянышты көздерінің жағымсыз әсерлері қалмауы қажет.

Мүмин харам әрі күмәнді нәрселерден өте сәк болумен қатар, халал нығметті қолданғанның өзінде, дұрыс қолданып, ысыраптан қашуы керек.

Қасиетті Құранда:

«Туыстарға, кедейлерге және жолғаушыға да хақысын бер! Орынсыз шашпа! Өйткені, осылай шашқандар шайтандардың достары. Шайтан Раббысының нығметтеріне көз жұмушы» делінген (Исра сүресі, 26-27 аяттар).

Абдулкадир Гейлани да (күддисә сирруһ) тамақтың жүректі тазартудағы маңызына былай көңіл аударады:

«Қара, балам! Харам тамақ жүректі өлтіреді. Халал тамақ жүректі нұрландырады. Кейбір тамақ оны қараңғылыққа көмеді. Және кейбір тамақ сені дүниеге тартады, кейбір тамақ ақиретке көңіл бұрдырады. Бір тамақ бар сені тек дүние сопасы етеді. Бір тамақ бар сені дүние мен ақиреттің Жаратушысына бет бұрғызады. Харам тамақ сені дүниеге тартып, қуналарды сүйкімді көрсетеді. Мүбәх тамақ сені ақиретке тартып, құлшылықты сүйкімді көрсетеді. Халал тамақ жүректі Жаратушыға жақыдатады. Тамақтың мәні мен әсері тек мағрифатұллаһ кітап пен дәптерде емес жүректе болады. Аллаһты тану жүрекке жаратылыс тарапынан емес, Жаратушы тарапынан беріледі. Бұл иләһи үкімдермен амал еткеннен кейін жүзеге асады.

Адал тамақ туралы Убейдүллаһ Ахрар (күддисә сирруһ) мен Сәйид Қасым арасында болған мына әңгімеге назар аударшы:

Убейдүллаһ Ахрар хазіреті: «Бір күні Сәйид Қасым хазіреті маған:

– Өке, қазір заманда хикмет пен ақиқат неге көп көрінбейді, сырын білесіз бе? Өйткені, бұл дәуірде ішкі тазалығы өте аз адамдар қалған. Кемелдік іштің тазалығында. Іш тазалығы болса адал тамақ өте аз. Іші тазарған адам жоқтың қасы. Мұндайларға иләһи сырлар қалай көрініс тапсын? деді» - деген.

Ондай болса, қанеки, құрметті ағайын!

Әуелі аузымызға кірген мен шыққанға назар аударайық!

С.АҚЫЛҰЛЫ, «Uzynagash» мешітінің имамы.

Құттықтаймыз!

Аудандық
«Атамекен»
газетінің дизайнері,
Ұзынағаш
ауылының
тұрғыны,
ҚОЙКЕЛОВА

Айнұр
Сайлаубайқызын
мерейлі
40 жасымен
құттықтаймыз.
Айнұр жиырма
жылдан аса уақыт
осы басылымда
талмай еңбек етіп
келеді.

Ұжымда сыйлы, өмірде тәжірибесі мол әріптесіміздің отбасына амандық, деніне саулық, өсіріп отырған ғұл-қызының қызығын көруіне шын жүректен тілектестігімізді білдіреміз.

Төге бер, айналаңа жылуыңды,
Анасың, Жарсың сарыққан махаббатың.
Қарсы алдың бүгін міне, қырығыңды,
Жаңа жол, жаңа арман деп аталатын.

Өзінді тоссын алдан шаттық күліп,
Сәттілік тұрсын ылғи қолыңды алып.
Ансаулар жүрсін сені аптықтырып,
Ойлаған бар арманың орындалып –
деп құттықтаушылар: «Атамекен» газеті
редакциясының ұжымы.

Ұзынағаш ауылының тұрғыны, әулетіміздің ақылшы тірегі, ардақты әке, немерелеріне қадірлі ата атанған **АБДРАХАЕВ Мырзахан Бұрышбайұлы** 14 ақпанда 63 жасқа толады. Немересі **Елназар ГАБИТҰЛЫ** 10 жасқа толады. Мерейлі қуаныштарымен құттықтап, дендеріне саулық, өмірдің барлық жақсылықтарын тілейміз. Атқан таңдары шуақты, күш-қайраттары қуатты, той мерекелері көп болсын дейміз.

Құтты болсын бұл 63 жасыңыз,
Абыройлы биік белестерден асыңыз.
Қазыналы той кешіңіз көп болып,
Немере мен шөбереге тола берсін қасыңыз.
Жетпіс, сексен, тоқсанды басып өтіп алдағы,
Жүзге жетсін деп тілейміз жасыңыз.
Елназар сен 10-ға толдың ақпанда,
Ақша қардан алқа тағып жатқанда.
Ержетіп өсіп, азамат бол танымал,
Сыйлы болғын ата-анаң мен достарға, – деп
құттықтаушылар: зайыбы – **Құлбаран, ұлдары мен келіндері – Габит-Баян, Қуаныш-Шолпан, Сәбит-Әсел, Мәжит-Дилира және немерелері.**

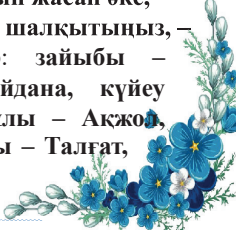

Бәрімізге құрметті,
Сұраншы батыр
ауылының
тұрғыны,
ардақты әкеміз
ЕСІРКЕПОВ
Исаханды
12 ақпанда
60 жасқа толатын
мерейтойымен
құттықтаймыз.

«Әке – асқар тау, ана – бұлақ, бала – жайқалған жасыл құрақ» демекші, әкеміз Исакханға біздерді осы өмірге әкеліп, тәлімді тәрбие бергені үшін алғыс білдіреміз. Ақылшы тірегіміз, өнегелі отбасының ұйытқысы туыс-бауырға сыйлы, асыл текті әкемізді әрдайым мақтан тұтамыз.

Көңіл қуанышына ортақтасып, деніне саулық, отбасына амандық тілейміз. Абыройы асқақтап, мәртебесі өсе берсін демекпіз.

Құтты болсын бұл келген алпысыңыз,
Үлгі-өнеге біздерге жалпы ісіңіз.
Өзіңізді шығарған той төріне,
Екі отыз мерейлі жас тал түсіңіз.
Алалың берген жасын жасап әке,
Көңілді ән жырменен шалқытыңыз, –
деп құттықтаушылар: зайыбы – **Ақмарал, қызы – Айдана, күйеу баласы – Еркебұлан, ұлы – Ақжол, келіні – Әйгерім, ұлдары – Талғат, Самат және немерелері.**

Ауаның ластануы алаңдатуда

Атмосфераның ластануы табиғи (жанартаулар атқылауы, орман өрттері, шанды құйындар, үгілу) және антропогенді (өнеркәсіптер, жылу энергетикасы, ауыл шаруашылығы) жағдайда жүруі мүмкін. Атмосфераның төменгі қабатын шаңмен ластанатын көздердің арасында шөлді дала мен басқа да сусыз даланы айрықша атап өтуге болады. Атмосферадағы шаң буды суға айналдырумен қатар, күн радиациясын тікелей сіңіреді және тірі организмдерді күн сәулесінен қорғайды. Заттардың биологиялық жолмен ыдырауы көп мөлшерде күкіртті сутектің, аммиактың, көмірсутектерінің, азот оксидтерінің, көміртегі оксиді мен диоксидінің және т.б. түзілуіне және олардың атмосфераға түсуіне апарады.

Атмосфералық ластануға табиғаттың алапат құбылыстарының қосатын үлесі айтарлықтай. Ауа сапасының ауытқу себептері – ауаға адамның антропогендік іс-әрекетінен болатын әртүрлі газдардың шығарылуы. Оларды ауаны ластағыш заттар деп атайды. Жыл сайын Астананың аязына шыдау үшін жер үй тұрғындары от жағады. Желсіз, ауа температурасы 30 градустан төмен күндері елордада көк тұман. Каланың «Оңтүстік-шығыс», «Көктал» сынды жер үйі көп аудандарында газ болмағандықтан, тұман осы аудандардан басталады. Энергетика министрі Қанат Бозымбаев бұл мәселе осы жылдың желтоқсанына дейін «Сарыарқа» газдандыру жобасының аясында шешімін табады деген болатын. Ауаның ластануы – климаттың өзгеріп, жаһандық жылынудың бірден-бір себебі. 2016 жылдың 4 қарашасында күшіне енген «Париж келісімі» мәселені шешуге бағытталған жаһандық келісім болып саналады. 118 мемлекет қолдаған келісім бойынша көміртегінің, парник газдардың бөлінуі секілді ауаның ластануына әсер ететін факторларды азайтуға күш жұмылдырылып жатыр. Қоршаған ортаға зиян келтіргендерге түрлі жаза қолданып, айыппұл салып жатқан елдер де бар. Алайда, бұлар ауаның ластануын тоқтатуға жеткіліксіз. Өйткені әлемнің әр түкпіріндегі үйде жағылған пештің түтіні бұл ақауды үдетпесе, шешер емес. Осы тұста әлемді толғатқан мәселенің шешім табуы әр азаматтың қолында екенін ұмытпаған абзал.

К.ПІЧКУНОВ,
Ж.САХАНОВА,
бас маман.

ПРАЙС ЛИСТ

на размещение публикаций в издании газеты «Атамекен» на 2023 год

	Наименование услуг	Ед изм	Цена (тг)
1.	– размещение статьи на ч/б полосе – на цветные	1 см²	180 230
2.	по другим видам услуг (продажа, покупка, утеря документов)	1 слово	250 (при повторной публикации от 2 и более раз 200 тг)
3.	Поздравление, благодарность, некролог	За 100 кв.см	5000
4.	Наследство		4000
5.	Для учителей школ	1л. Ф.А4 16 шрифт При предъявлении корешка на подписку нашей газеты на этот год	6000 4500
6.	Размещение статьи, PR-материала, подготовленные журналистом	1л. Ф.А4 16 шрифт	6000
7.	Услуги перевода (с русского на казахский)	10 см²	50
Для юридических лиц:			
8.	– публикация на ч/б полосы – на цветные	1 см²	180 230
9.	Поздравление, благодарность, некролог	За 100 кв.см	7000
10.	по другим видам услуг (продажа, покупка, утеря документов)	1 слово	300 (при повторной публикации от 2 и более раз 200)
11.	Объявления об общественных слушаниях	Не более 130 кв.см	15000
12.	Размещение статьи на сайте « www.atamekengazeti.kz »	1 см²	130

Қоғамдық тыңдау

2023 жылы наурыздың 29-да сағат 11:00-де Алматы облысы, Жамбыл ауданы, Үлгілі ауылдық округіне қарасты Қаншенгел ауылы, Жиек көшесі, 13 мекенжайында орналасқан «Күрті-Бұрылбайтал» 2214-2295 км жол учаскесін қайта жаңарту үшін №6 учаскедегі пайдаланылатын кең таралған пайдалы қазбаларды өндіру жөніндегі тау-кен жұмыстарының жоспары бойынша ашық жиналыс әдісімен қоғамдық тыңдаулар өткізіледі. Белгіленген қызметтің бастамашысы: «Sinohydro Corporation limited» ЖШС ҚФ, БСН 110141011224. Мекенжайы: Алматы облысы, Жамбыл ауданы, Ұзынағаш ауылдық округі, Ұзынағаш ауылы, Мажитов көшесі, 12 үй. Тел: +77025847918.

Әзірлеуші: «Жетісу-Жерқойнауы» ЖШС, БСН: (110440009773). Мекенжайы: Алматы облысы, Қарасай ауданы, Қаскелең қаласы, Алмалы көшесі 6; тел. 87085216419, email: zh.zherkoinauy@mail.ru.

Барлық ескертулер мен ұсыныстар қабылданатын бірінші экологиялық порталға сілтеме: <https://ecoportal.kz/> «Алматы облысы Табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу басқармасы» ММ, тел. 8 (72772) 2-32-27, e-mail: 329267eco@mail.ru.

Общественные слушания

29.03.2023 г. в 11:00 часов, по адресу: Алматинская область, Жамбылский район, Ульгилинский с.о., с. Каншенгель, ул. Жиек, 13 состоится общественные слушания методом открытого собрания по проекту План горных работ по добыче общераспространенных полезных ископаемых на участке № 6 расположенном в Жамбылском районе, Алматинской области, используемых при реконструкции участка дороги 2214-2295 км «Курты-Бұрылбайтал».

Инициатор намечаемой деятельности: КФ АО «Sinohydro Corporation limited» БИН 110141011224. Адрес: Алматинская область, Жамбылский район, Ұзынағашский с. о., с. Ұзынағаш, ул. Мажитов, д. 12. Тел: +77025847918.

Разработчик: ТОО «Жетісу-Жерқойнауы». Реквизиты и контактные данные: БИН: (110440009773), адрес: Алматинская область, Карасайский район, г.Каскелең, ул.Алмалы, 6; тел.87085216419, email: zh.zherkoinauy@mail.ru

Все замечания и/или предложения принимаются:

- <https://ecoportal.kz/>
- ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Алматинской области», тел. 8 (72772) 2-32-27, e-mail: 329267eco@mail.ru.

Қоғамдық тыңдау

Алматы облысы, Жамбыл ауданы, Мәтібұлақ ауылдық округінде орналасқан «СУЛТАН АГРО» шаруа қожалығы объектісі бойынша «қоршаған ортаны қорғау» бөлімі бойынша жария талқылау нысанындағы қоғамдық тыңдаулар 20.02.2023 жылы жария талқылау мерзімі 20.02.2023 жылдан бастап 24.02.2023 жылға дейін 5 жұмыс күні.

Жоспарланған қызметтің бастамашысы: Жумабеков Данияр Бергенұлы ЖСН (810624300577), Тел. +7 777 161 07 87.

Мемлекеттік экологиялық сараптама объектісінің құжаттамасын әзірлеуші: «Фирма «Порином» ЖШС, жауапты тұлға Каркавина И.С.

Ескертулер мен ұсыныстар қабылданатын бірінші экологиялық порталға сілтеме: <https://ecoportal.kz>.

Общественные слушания

Общественные слушания в форме публичных обсуждений по разделу «Охрана окружающей среды» по объекту: Крестьянское хозяйство «СУЛТАН АГРО», расположенное по адресу: Алматинская область, Жамбылский район, Матыбулакский сельский округ состоится 20.02.2023 г. Срок публичных обсуждений 5 рабочих дней с 20.02.2023г. по 24.02.2023г.

Инициатор намечаемой деятельности: Жумабеков Данияр Бергенович (ИИН 810624300577), тел. +7 777 161 07 87.

Разработчик документации объекта государственной экологической экспертизы: ТОО «Фирма «Порином», ответственное лицо Каркавина И.С.

Ссылка на Единый экологический портал, где принимаются замечания и предложения: <https://ecoportal.kz>.

Хабарландыру

Құрметті аудан тұрғындары Жамбыл ауданы бойынша мемлекеттік кірістер басқармасы, ҚР Салық кодексінің 494 бабының 4.5 бөлімдеріне сәйкес:

4-ші бөлім – Жеке тұлғалар салық төлеуді тұрғылықты жері бойынша жүргізеді.

5-ші бөлім – Көлік құралының меншік иесі атынан иеліктен шығару құқығымен көлік құралын басқаруға арналған сенімхат негізінде, сенім білдірілген болып табылатын жеке тұлғаның салықтық кезең үшін көлік құралдарына салық төлеуі, көлік құралы меншік иесінің осы салық кезеңі үшін салық міндеттемесін орындауы болып табылады.

Жеке тұлғалардың 2022 жылдың көлік салығының төлеу мерзімі 2023 жылдың 1-ші сәуіріне дейін екенін ескертеміз.

Э.МАХАНОВА,

Жамбыл ауданы бойынша мемлекеттік кірістер басқармасы басшысының орынбасары.

• Газет – 2017 жылғы қарашаның 9-да Қазақстан Республикасы Ақпарат және коммуникация министрлігі, байланыс, ақпараттандыру және бұқаралық ақпарат құралдары саласындағы мемлекеттік бақылау комитетінде тіркеліп, мерзімді баспасөз басылымын, ақпараттық агенттік және желілік басылымды есепке қою, қайта есепке алу туралы № 16738-Г Күәлігі берілген.

МЕКЕНЖАЙЫМЫЗ: 040600, Ұзынағаш ауылы, Мақатаев көшесі, 164 «А» үй. Телефондар: бас редактор – 2-44-28, бас редактордың орынбасары – 2-44-29, жалпы бөлім – 2-44-25, есепші – 2-44-27, факс-8 (72770) 2-44-28

Электрондық поштасы: Atameken1932@bk.ru

• Осы шығарылымның таралымы – 7000 дана. Тапсырыс – 6 (258)

- Индексі – 62264. Көлемі – 1 баспа табақ.
- Газет аптасына бір рет, сенбі күні шығады.
- Суреттердің сапасына редакция жауапты.

- Жарнама, хабарландыру берушілер оның мазмұны мен мәтіні үшін өздері жауапты.
- Автордың пікірі – редакцияның түпкілікті көзқарасы емес.
- Газет редакцияда компьютермен теріліп, «Алматы-Болашақ» акционерлік қоғамының баспаханасында офсеттік тәсілмен басылады.

Тел: 378-42-00, факс: 378-36-76.
Алматы қаласы, Сәбит Мұқанов көшесі, 223 «Б».

Әскерге шақыру жұмыстары жалғасуда

2023 жылдың 14 қаңтарынан бастап наурыз айына дейін Алматы облысы Жамбыл ауданының қорғаныс істері жөніндегі бөлімінде жыл сайын жасөспірімдерді шақыру учаскесіне тіркеу жұмыстары жүргізіледі.

Қазақстан Республикасының 2012 жылғы 16 ақпандағы «Әскери қызмет және әскери қызметшілердің мәртебесі туралы» № 561 – IV Заңына және Жамбыл ауданы әкімінің 2022 жылғы 8 желтоқсандағы № 524 шешіміне сәйкес Жамбыл ауданында 2006 жылы туған азаматтарды шақыру учаскесіне тіркеу жарияланды.

Азаматтарды әскерге шақыру учаскесіне тіркеу – әскерге шақыру жасына дейінгі жасөспірімдерді әскери есепке қою үшін жергілікті әскери басқару органдарымен бірлесіп, жергілікті атқарушы органдар жүргізетін әскери есепке алу іс-шаралары.

Жасөспірімдерді тіркеу – әскери есепке алу, олардың санын, денсаулығының жарамдылығын айқындау мақсатында жүргізіледі.

Азаматтарды шақыру учаскесіне тіркеуге Жамбыл ауданы аумағында тұрақты немесе уақытша тұратын, 2006 жылы 1 қаңтардан 31 желтоқсан аралығында туған Қазақстан Республикасының азаматы болып табылатын ер балалар жатады.

Тіркеу куәлігін (приписное свидетельство) осы уақытқа дейін алмаған азаматтарда келіп тіркелуі қажет.

Шақыру учаскесіне тіркеуге алынуға тиісті азаматтар Жамбыл ауданының қорғаныс істері жөніндегі бөліміне келіп, қажетті құжаттар тізімін алып, дәрігерлік комиссиядан өтуіне болады.

Туындаған сұрақтар болса мына байланыс телефондарына хабарласыңыздар: 2-14-09; 2-29-72;

Алтыңгүл ҚОҒАБАЙҚЫЗЫ,
Жамбыл ауданының қорғаныс істері жөніндегі бөлімінің қызметкері.

Наследство

*** Открылась наследственная масса на имущество после смерти гр.Мухабаева Анарбека Жумахановича, 23 сентября 1962 года рождения, умершего 29 ноября 2022 года. Наследников прошу обратиться к нотариусу нотариального округа Алматинской области Баймбетовой Салтанат Мухаметкалиевне, по адресу: Алматинская область, Жамбылский район, село Узынағаш, улица Караш батыра, зд 115А

*** Открылось наследственное дело после смерти Касымовой Закии Бейсеновны, умершей 01.10.2022 года, проживавшей по адресу: Алматинская область, Жамбылский район, с.Каргалы, ул.Жамбыла, дом 4, квартира 46. Всех заинтересованных лиц (наследников, кредиторов и т.д) по получению доли в наследстве умершей прошу до 30 марта 2023 года обратиться в нотариальную контору с.Каргалы к нотариусу Карамурзаеву Н.Б., или обращаться по телефону 31-2-86.

Жоғалған құжат жарамсыз

Канагатов Уркимбай Жабыкбаевичтың атындағы Қайназар ауылы, Қайназар көшесіндегі №22 үйдің 7 қыркүйек 2021 жылы берілген №325104. 30.04.2021 жылы кадастрлық нөмірі 03-045-126-3192, реестрде тіркелген №2677 жер телімін сатып алу сату жөніндегі келісім-шарты жоғалуына байланысты жарамсыз деп танылсын.

Хабарландыру

2023 жылғы 19 ақпанда сағат 11:00-де, № 3 орта мектептің акт залында (Қаргалы кенті, Досымбетов көшесі № 4) «Жеңіс» тұтынушылар кооперативінің бау-бақша серіктестігінің 2022 жыл бойынша есеп беру жиналысы өткізіледі.

Күн тәртібі:

1. Басқарманың жылдық есебі.
2. Тексеру комиссиясының есебі.
3. Әртүрлі сұрақтар.

«Жеңіс» ББС басқармасы.

Объявление

19 февраля 2023 года в 11:00 часов в актовом зале школы №3 (с. Каргалы, ул. Досымбетова 4) состоится общее отчетное собрание Потребительского кооператива Садоводческого товарищества «Женис» за 2022 год.

Повестка дня:

1. Отчет правления за проделанную работу.
2. Отчет ревизионной комиссии.
3. Разное.

Правление ПКСТ «Женис».

ТАПСЫРЫС АЛАМЫН

ГАЗ пешін орнатамын және тазалаймын, сантехникалық және жылу құбырларын, жылы еден (теплый пол) жүргізу жұмыстарын жасаймын. Электрмен дәнекерлеу (электросварка) жұмыстары бойынша хабарласуға да болады.
Тел: 87474606295. Дәурен-Айнұр.

Құрылтайшысы/ Меншік иесі:
«BeyAzh Trans» ЖШС

«ЖАМБЫЛ АТАМЕКЕН» ЖШС

Бас редактор
Әйгерім ӘБУ

Дизайнерлер
Мадина Тоқтасынова
Айнұр Қойкелова